

# ՐԱՏԵՒԻՄԱ

## RAHNUMA

Telephone: Ashland 1461

A BI WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$3.00

Published by H. K. Krikorian, 180 Lexington Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of March 3, 1879.

Vol. XI, No. 4, February 16, 1929

Ճիւտ 11, Նո. 4, Փետրվար 16, 1929

### ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

#### ՅԱՐԱՆՈՒԱՆՈՒԹԻՒՆԼԱՐԸՆ ԿՈՉՈՒՄԸ

Ումում քրիստոնէսն պիտ պատգամը օլտրըզը կիպի հէր պիտ յարանուանութիւնն տա քէնտիննէ պիտ պատգամը վար տըր: Անը թէպիղէ թաիյի միւտտէթճէ ալըր մէվճուտիյէթէ հագգըր վար տըր: Օլ պատգամը ունուտուր եա իհմալ էտէրսէ անըն ալըր մէվճուտիյէթէ հագգըր գալմաղ: Պու խուսուտա պիղէ եագըն օլան չու իւչ քրիստէլէրի միւթալէա էտէլիմ:

Գաթօլիք Բիլիսէսի.— Պու քրիստէ կէշմիշ տէհրէրտէ միւլէթլէրի ախաղի ճիհէթտէ իրչատ վէ իտարէ էյլէմէյէ սայ էյլէմիշ տիր: Բրիստոստան պիտ գաչ ասը սօնրա վահչի գապիլէլէր սէյլ կիպի էվրօփայը իսթիլա էտիպլ պիւթիւն մէտէնիյէթի խարապ էթմէքլիյի թէհ տիր էթտիքլէրիտէ Գաթօլիք քրիստէսի օլ ապընթընըն էօնիւնտէ տուրուպ օլ ճահիլ վէ փութփէրէսթ գապիլէլէրի ինճիլին նուրունա տալէթ էյլէտի, վէ քէնտիննի մէրքէլի վէ նու Ֆուզլը իտարէսիյէ անլէրի իրչատ էյլէտի: Գաթօլիք քրիստէսի պու կիւն տախի քրիսթիանլարըն պէօյիւք պիտ սընֆընը քէնտի սիմպոլարը, եանի ալին ու մէրասիմի իլէ վէ մէրքէլի իտարէսի իլէ քէնտի թէհսիւրի ալթընտա սագլամագտա տըր: Պու ճիհէթլէ Գաթօլիք քրիստէսի թարիխտէ պէօյիւք իշ կէօրմիւշ տիր:

Հայաստանեայց Եկեղեցի.— Հայց. Եկեղեցի քէնտի եպիսկոպոսական վէ ծիսական իտարէսի իլէ էրմէնի միւլէթիւնն տէհրէրտէն պէրու համիսի օլմուշ տըր: Անըն հոգեւոր պաշտօնեալարը, ներշնչող ծէսլէրի իլէ Հայ ազգը-

նը պիհիսապ ինգիլապաթ վէ Ֆէլաքէթլէր աւրաւնտա իրչատ վէ թէսէլի էյլէմիշ տիր: Հայց. Եկեղեցի պէօյիւք կոչումը Հայ միւլէթիւնի ըուհանի վէ իւնսի հայաթընտա իտարէ վէ ներշնչել էթմէք տիր: Պու մագստէ պէօյիւք խրամէթլէր իֆա էյլէմիշ վէ հալա էտէճէք տիր:

Փրօթէքանք Բիլիսէ.— Փրօթէսթանթ քրիստէլէր թա իպթիտատէն պէրու քրիստէստէ վէ տինի հայաթտա Ֆէրտին հուրրիյէթ վէ իսթիգլալիյէթիւնի թէհէթիտ էթմէքտէ օլմուշ տըր: Լուտէր Ուրըմզ մէճլիսիտէ իմփէրաթօրըն վէ գարտինալարըն եանի սիյասի քրիստէ հիւքիւմէթլէրիւնն հուզուրընտա տուրուր իքէն, սէօզլէրիւնի կէրի ալմասընը քէնտինէ էմր էթտիքլէրիտէ, «Պանա եանլըշըմը Բիթ. Մուգ. տէն կէօսթէրի իսէնիղ կէրի ալմաղա հագըր իմ» տէյու իլան էթտիյի կիւնտէն պէրու Փրօթէսթանլըզ տինի տաիթտէ շախսի հուրրիյէթիւն թարաֆընտան օլմուշ տըր: Վէ հէր նէ գէման քրիստէստէ շախսի հուրրիյէթ ալէյհինտէ թէաւուղ կէօրմիւշ իսէ անա գարշը թէհլիքէյի խապէր վէրմիշ վէ ըուհանի իսթիգլալիյէթի թէհէթիտ էյլէմիշ տիր: Փրօթէսթանթլըզ քրիսթիան ալէմինտէ շախսի հուրրիյէթի թէհէթիտ էթմէք էմրիտէ պէօյիւք իշլէր կէօրմիւշ վէ հալա կէօրմէքտէ տիր:

Իմտի պու իւչ քրիստէլէրին պու իւչ կոչումլարընը հիսապա ալըր իսէք, պուշլարտան հէր պիրիւնն քէնտի կոչումուըն թէհէթիտ էթմէսի իտարըն տըր:

Գաթօլիք քրիստէսի իթթիհւ, Հայց. Եկեղեցի Հայ ազգային հիսսիյաթը, Փրօթէս-



պու պաշտապ պիր մէսէլէ տիր: Պաղլարըն զան- նընձա Փափա հազրէթլէրի պու ճիւմանի սէլա- հիյէթի զայ էտէլտէն պէրու Գաթօլիք քիլի- սէսէ տէրունինտէ տահա պէօլիք նուֆուզ ու թէէսիքէ մալիք տիր: Մէսէլա, Ինկիլթիլըրա վէ Ամէրիքատա պուլունան Գաթօլիքլէր իշիւն պու սա՛հի տիր կէօրիւնիւյօր:

Հէմ տէ քիլիսէնիս պաշը օլան Բապպլըմը- ղըն սիյա-ի մէսէլէլէրտէն կէրի տուրարազ րու հանիյէթլէ օլրաշմասը իւա նիհայէ քէնտի թա- պիլէրի արասընտա քիլիսէլէ րիստէթ էտէնէ- րին անա իմթիսալ էթմէլէրինի իճապ էտէր: Հէր հանկի պիր րուհանի մէմուր սիյասիյաթա տախի գարըշմազլա քէնտի րուհանի մէմուրի- յէթինին սատապաթլա իճրասընա տաիր մանի- իլէրէ թէսատըֆ էտէճէք տիր:

Պախուսուս շու ասրտա քի միլլէթլէր տի- նի վէ սիյասիյաթի պիրիպիրինտէն ալըրմազ- րըր տահա զիյատէ խայրը կէօրիւյօր, քրիս- թիան քիլիսէնին տէ սիյասիյաթը քիլիսէլտէն ալըրմասը փէք մազու պիր մէսէլէք տիր:

Փափա հազրէթլէրի պու եէնի թէրթիպլէ պէօլիք պիր զաֆլէր էլտէ էյլէտիլինի զանն է- տէպիլիթ իսէ տէ, զաննըմըճա քիլիսէնին մանա վէ զայէսի նօգթա ի նազարընտան Փափալիլիք պու փազարըլգտա մանէն զայ էյլէմիշ սալըլա- պիլիթ:

Յ. Գ. Գ.

## ՌՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՔիթԱՊ Ը ՄՈՒԳԱՏՏԷՍԻՆ ԻԼՀԱՄԼԱՐԸ

Դ.

Յովնան իլիամը՝

Յովնան քիթապընր օգուսուղուճուղտա իլք տիգզաթըմըզ ճէլպ էտէն մէսէլէ՝ ատա պալըր, Յովնանին իւշ կիւն իւշ կէճէ օրտա իգամէթի, սօնրա գապազ աղաճը վէ Յովնանըն թօհաֆ լիտանր օլուր: Լաքին օնտա տահա մու- հիմ պիր իլհամ վար տըր:

Ատա պալըրը հիքեայէսի հազիգի պիր վա- քրա օլտա եախօս պազրլարըն զանն էթտիլի կի- պի պիր թէմսիլ օլտա, աալ իլհամ իշիւն Փարզ էթմէլ: Իլհամ օրտա տըր:

Եէհուտիլէր քէնտիլէրինի Ալլահն խասս զալմը սալըպ թաիֆէլէրի թահգիլի էտիյօրլար իտի: Խուսուսա Պապէլ, Նինուէ հիւքիւմէթլէ-

րի քէնտիլէրէ խէյլի թէատտի էթմիշ օլտուզ- արընտան անլէրէ տօղրու շէտիտ նէֆրէթ վէ ինթիգամ հիսսի պէսլէյօրլար իտի: Վազաա փէյլամպէրլէր Եէհուտի փաաիւհալըղընըն պիւթիւն տունեայա հիւքմ էտէճէյինի խապէր վէրիյօրլար իտի: Լաքին միլլէթլէր պիրէր պի- րէր կէլիպ պու միլլէթլէ վէ անըն տինինէ թա- պի օլաճաղընը թէսալվուր էտիյօրլար իտի: Պիր Եէհուտիին կիտիպ տէ փուլթիլէրէսթ պիր զալմը թէվպէլէ տալէթ էթմէսի վէ օլ եօլտա պաշլարընա կէլէճէք պէլատան օնլարը աղատ էթմէսի աղլարընտան կէշմէլ իտի:

Յովնան իլհամընըն էսասը շու տըր: Յով- նան՝ նէֆրէթ էյլէտիլի փուլթիլէրէսթ պիր շէհ- րէ վէ էթտիլէրի հազգսըլըրլար իշիւն խա- րապ օլմասընր արգու էթտիլի պիր գալմա թէվ պէ վազ էթմէլէ տալէթ օլունուր: Քէնտիսի Փիրար էտէր, տէնիղէ տիւշէր, պալըլտան եուտուլուր, օրտան տա գուրթուլուր, Լաքին հալա օլ տալէթտէն գուրթուլամազ: Կիտէր, Նինուէլէ թէվպէ վազ էտէր, վէ թէվիլէլէ չը- դրպ շէհրին խարապընր պէլէր: Էհալի թէվպէ էտիպ՝ Փէլաքէթտէն խէլաս պուլուրլար: Յով- նան պունուս իշիւն Ալլահա կիւճէնիլ:

Իմտի Յովնանա կէլէն սօն իլհամ շու տըր: — Ճիւմէլ միլլէթլէր Ալլահըն տըր: Օ ճիւմէլ- սինէ թէրահհիւմ էտէր, վէ թէվպէ էտէնլէրի աֆվ էտէր: Վէ Եէհուտի գալմընըն վազիֆէսի պու սիշարէ, փուլթիլէրէսթ, ճահիլ գալմա- րի թէվպէլէ տալէթ էթմէք տիր, քի օնլար տա- խի կիւնահըն նէթիճէսի օլտա Փէլաքէթտէն ա- զատ օլուպ՝ Ալլահըն մէլէքիւթիւնէ տախիլ օ- լալար:

Ճարապա, պու կիւն Թիւրքլէր իշիւն տէ- րունինտէ ինթիգամ հիսսի պէսլէլէն պիր էր- մէնիլէ, «Կիթ, վէ էնգարէտէքի Թիւրքլէրէ վազ էյլէ քի, թէվպէ էթտիլէր վէ իշէտիլք- լէրի ճիւնայէթլէրին նէթիճէսի օլտա Փէլաքէթ- լէրտէն խէլաս օլտունլար», տէյու պիր էմը կէլսէ, էօյլէ պիր էրմէնի նասըլ հիսս էտէր ի- տի: Յովնան Քրիտոտան տէհրլէր էվլէլ պու նէվ պիր տալէթ գապուլ էյլէտի: Վէ պու իլ- համ իլէ քէնտի գալմընա տէմիշ օլտու քի, քէն տիլէր Ալլահն սէվկիլիւ գալմը օլուլըլարը հալտա թայիֆէլէրին տախի թէվպէ էտիպ՝ Ալ- լահն գալմընա տախիլ օլմալարը իշիւն իշիւ- մէք կէրէք տիրլէր: Վէ օնլար թէվպէ էտինճէ պունուս իշիւն Ալլահ իլէ պէրապէր սէվինմէլի տիրլէր:

Պու նէ՛ աճայիպ պիր իւհամ տըր: Ալլա-  
հըն մէլէքիւթիւնէ տաիր նէ՛ կէնիւ պիր ֆիւր,  
պէշէրիյէթ հազընտա նէ՛ նէհիպ պիր թէսաւ-  
վուր: Օլ վազթտա՝ Եհհուտի դավմը գօնշու-  
լարը օլան Սամարիալըլարը՝ քէօփէք տէյու-  
թահգիր էտիյօրլար իտի, Եունան ֆէյլէսուֆ-  
լարը՝ Եունանի օլմայան պարպարլարը՝  
գուրթ թէսմիյէ էտիյօրլար իտի: Հէր պիր միւ-  
լէթ քէնտիսինտէն պաշգա միլլէթլէրի տիւշ-  
մէն ատտ էտիպ՝ անլէրին մահվընը իսթէյօր ի-  
տի: Պէօյլէ պիր վազթտա Յոլման վազ էտիպ՝  
տէյօր, «Պիւթիւն պէշէր վէ ճիւմլէ միլլէթլէր  
Ալլահըն տըր, օ օնլարա թէրահհիւմ էտէր: Իմ-  
տի հէր Ալլահը սէվէնին քէնտի գօնշուլարընը  
էյի օլմասը իշիւն տիւշիւնիւպ չալըշմասը, վէ  
անլէր թէվպէ էթտիյինտէ անըն իշիւն սէվին-  
մէսի ֆարզը տըր:

Պու իւհամ էսքի՛ր մի:

Վէ շիմտի Ահտը Աթիգին պու տէօրթ իւ-  
համլարընա պիր աթֆը ը նազար էտէլիմ, վէ  
կէօրէճէյիգ քի

1. Պունլար հազիգի իւհամլար տըր:

2. Պունլարըն էսասի մէպտէլէրի վար, օլ  
մէպտէլէրին թաթպըզընտա գէմանի վէ մահալ-  
լի ունսուրլար վար: Մէսէլա, Մովսէս շէրիա-  
թը վէ շէրիաթըն Ալլահա օլան ալազասընը թէէ  
քիտ էյլէտի, լաքին պազը էօյլէ շէրիաթլար  
վէրտի քի օնլար վազթ միւրուրլար թէպտիլ  
օլտը: Մէս. «Կէօգէ կէօգ, վէ տիշէ տիշ» շէրիա-  
թը վէ սահրլէր: Դաւիթ Ալլահա օլան իթիմատ  
վէ սատազաթընը սէօյլէր իքէն տիւշմէնլէրինէ  
պէտտուա էյլէտի, լաքին սօնրա Գրիստոս տիւշ  
մէնլէրէ խայր տուա էթմէյի թալիմ էյլէտի:  
Եսայի վէ տիկէր փէյամպէրլէր՝ տիկէր փութ-  
փէրէսթ միլլէթլէրին տախի Ալլահըն մէլէքիւ-  
թիւնէ տախիլ օլմալարընը վազ էթտիլէր, լա-  
քին նիշէ սըրալարտա Եհհուտիլիյին տար տա-  
իրէսինտէն տիշարը չըգամատըլար:

3. Ահտը Աթիգ իւհամլարընտաքի թէրազ-  
դըյա պազընը: Միլլէ հայաթտան՝ շախսի  
թազվայա, խարիճի շէրիաթտան տէրունի գուտ  
սիյէթէ, պիր միլլէթ հայաթընտան, պիւթիւն  
պէշէրիյէթէ շամիլ օլան Մէլէքիւթուլլահա,  
ուզագտան ուզաղա, մէսէլա Սինա թէփէսին-  
տէն ատէմլէրի իտարէ էտէն Ալլահ թէսաւվու-  
րընտան՝ Բուհու ատէմլէրին գալպինտէ սա-  
քին օլուպ անլէրի հուզուրը իլէ թաթհիր էտէն  
Ալլահ թէսաւվուրընա, հաթթա ատէմլէրի կիւ

նահտան երգամագ իշիւն էլէմ չէքէն իշիւս-  
քիար թէսաւվուրընա եիւքսէլիյօր:

4. Պու իւհամլարըն Ահտը ը ճէտիտ իւհամը-  
նա օլան ալազասը չայան ը տիգգաթ տըր: Պաշ-  
գա պիր տէֆատա Ահտը ը ճէտիտ իւհամընա  
պազալըմ:

3. Գ. Գ.

### ՏԻՆԻՆ Ի ՀԵԱՍԸ

Ղարպի մէտէնիյէթ էօյլէ պիր մէնգիլէ եէ-  
թիշմիշ տիր քի, էյէր շիմտիքի թարիգտէ տէ-  
վամ էտէրսէ, չօգ կէշմէգտէն, էճտատըմըզ-  
տան թէվէրիւս էթտիյիմիգ զիգըյմէթ բուհա-  
նի թէճրիպէլէրի գայ էտէճէյիգ: Իլմ պաթըլ ի-  
թիգատլարա վէ սիհրպաղըղա զալիպ օլմուշ օ-  
լարագ, արթըզ հէր շէյէ զալիպ օլաճագ տըր  
տէյու զանն էտիյօր, վէ ատէմլէր իլմէ վաճիպ  
օլտուլունտան զիյատէ հիւրմէթ էտիյօրլար:

Իլմի թէրազըլաթ խարիճի ալէմի օ գա-  
տար ճալիպ գըլմըշ տըր քի, ատէմլէր անըն ա-  
յազլարընա տիւշիւպ անա սէճտէ էթմէյէ մէյլ  
էտիյօրլար: Պիգիմ պիր տէրունի ալէմիմիգ  
վար տըր քի օրատա տին պիգի տէրին իւհամ-  
լարա իրչատ էտէր: Պու կիւն իլմ պիգիմ աճ  
բուհլարըմըզ ալէմտէն խարիճի ալէմէ ճէզպ  
էտէրէք սալթ նէֆախս իլէ պէսլէնմիշ ճէսէսլէ  
գանաաթ էթմէմէյէ պիգի սէվգ էտիյօր:

Էկէր ասըմըզ պու Եօլտա տէվամ էտէր-  
սէ պիր ազտան պէշէրիյէթ քէնտի քէնտիսինի  
մատտի վէ մաքինալի պիր գուվվէթին նու-  
ֆուզը թահթընտա պուլաճագ տըր:

Ալիմլէր վէ սէրվէթ ու սաատէթ արգասըն-  
տան տիւշմիւշ օլան իշ ատէմլէրի բուհանի գըյ-  
մէթի օլան շէյլէրի էօյլէ սէօնիւք պիր բուհ իլէ  
թազըպ էտիյօրլար քի օլ գըլմէթի թանըյան-  
լար պունը շիւպէ իլէ կէօգէտիյօրլար:

Ալիմլէր նիշէ տէֆա Ալլահը արայօրլար.  
լաքին անլէր չունը պիլմէլի տիրլէր քի իլմի քէշ  
ֆիլաթլա Ալլահ պուլունմագ: Ալլահը արայան  
պիր ալիմ տէ օլսա, պիր սօգագ սիւփիւրէն տէ  
օլսա անը անճագ քէնտի բուհունտուն կիլիլ խալ-  
վէթինտէ պուլազիլիլ: Իշ ատէմլէրի նիշէ տէ-  
ֆա հազիգաթէն բուհանի օլմաղա չալըշըլար,  
լաքին անլէր պիլմէլի տիրլէր քի տին իշ ալէ-  
մինէ կիրէճէք իսէ պիր միւսաֆիր կիպի կիր-  
մէգ իլլա պիր էֆէնտի կիպի կիրմէլի տիր:

Պու կիւն լազըմ օլան շէյ՝ տինի կէրի քէն-  
տի մէվգիլինէ գօյմագ տըր: Հազիգի օլան տի-

նի հայաթըն եէրինի թուրմուշ օլան սախթէ հայաթ պրագըլմալը վէ էնտատըն տինի հայաթընը իհեա էթմէք ճէհտինտէն վազ կէչիպ հագիզի տինի հայաթը իհեա էթմէլի տիր. եանի տտէմէլը քէնտի տէրոնլէրինտէ ֆաիլ օլան Ալլահըն հայաթընտան սէվզ օլունարագ պու պէօյիւք միւթտէնին ըհսուլլէրի վէ միսիօնէրլէրի մագամընտա տիւնեայա կիթմէլի տիրլէր:

Պունը եափմագ իչիւն տէ, խարիճի ալէմտէն տէրոնի ալէմէ տէօնմէլի իզ վէ չօլ էսքի հագիզաթը տէրխաթըն էթմէլի իզ քի մէլէքիւթ Ուլլահ կէօղէթմէլէ կէլմէք: Մէլէքիւթ ուլլահ տէրոնինիզտէ տիր: Տին մահտուտ օլան առտէմ իլէ Մուրթլազ օլան Ալլահըն արասընտա օլան պիր մէսէլէ տիր:

Պու կիւն ասըմըզըն վազիֆէսի Տինին հապլգի մանասընը իատէ վէ իհեա էթմէք տիր:  
ՏՈՒԱՅԹ ՊՐԷՏԼԻ

### ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ՄՈՒՀԱՐԷԱՅԻՍԻ

(ՎԵՐ. Ա. Ա. Պետիկեանըն Նիւ Եօք Հայ Աւետարանական Բիլիսէսինտէ Փետր. 3, 1929-տա Վարդանանց Տօնը միւնասէպէթիլլէ իրատ էթտիլի վագտան միւգթէպէս տիր:)

Վարդանանց մուհարէպէսինին մանասընը անլայապիւթէք իչիւն չու իքի վագըայը տէրխաթըն էթմէլի իզ, էվլէլա, իլք վագթլարտա իրան հիւքիւթի իտարէսինտէքի վուգու պուլան թէպէտտիւլ: Պունտան էվլէլքի սալթանաթ խիթամ պուլմուշ օլուպ, անըն եէրինէ Սասանեան սիւլալէսի կէչմիչ իտի: Սասանեանլար իմիէրիալիսթիք պիր մէսլէք իթթիխազ էտիպ՝ քէնտի իտարէլէրի ալթընտա պուլունան գալմլարը միւթթէհիտ պիր իտարէյէ ըապթ էթմէք իսթէտիլէր վէ պունըն իչիւն տինի իրթիպաթը էն գուլվէլի պիր վասըթա սայարագ Աթէշիէրէսթիլլի միլլի պիր տին մագամընտա ճիւլէ թապիլէրինէ գապուլ էթտիրմէյէ չալըտըլար:

Իքինճի մուհիմ պիր վագըա՝ Հայլարըն միլլէթճէ Բրիսթիանլըզը գապուլ էթմիչ օլմալարը իտի: Տէօրտիւնճիւ ասրտան պաշլալարագ Հայլար արասընտա գուհուր էթմիչ օլան մուգթէտիր միւրչիտլէր, խուսուսա էրմէնի հուրուֆաթընըն իհտասըլլա մէյտանա կէլէն Բրիսթիան էտէպիլլաթ էրմէնիլէր արասընտա Բրիսթիանլըզը օլ գատար թամիմ վէ թահքիմ

էյլէտի քի անլէր պիր թարաֆտան Աթէշիէրէսթիլլի գապուլ էտէմէք պիր հալա կէլմիչլէր, վէ տիլէր թարաֆտան գօնչուլարը օլան Բիւզանդեան հիւքիւթի իլէ իչթիրաքտա պուլունմուշլար իտի: Շու հալտա, Սասանեան հիւքիւթիլին էրմէնիլէրի Աթէշիէրէսթիլլի ճէլպ էթմէյէ չալըտըլը վագթ պէօյիւք պիր մուգալէմէթէ թէսատըֆ էտէճէյի փէք թապիլի իտի:

Իչթէ պու էսնատա միլլէթին պաշընտա տուրուն Վարդան վէ Վասակ կիպի ըէիսլէր պու մէսէլլի հալ էթմէք մէճպուրիլլէթինտէ պուլունուլար իտի: Վասակ ամէլի պիր քիմսէ օլտըլը իչիւն տինի գուրպան էտիպ՝ իրան հիւքիւթիլլէ ուղլաշարագ միլլէթին հայաթընը գուրթարմագ թարաֆընտա իտի: Վարդան իսէ Բրիսթիանլըզը աթէշիէրէսթիլլէ տէյիլմէմէք ֆիքրինտէ իտի:

Էրմէնի պէյլէր Շահըն տալէթի իլէ փայթաթա կիթտիլէրինտէ մէճպուրիլլէթ թահթընտա աթէշիէրէսթիլլի գապուլ իլէ էրմէնիսթանա տէօնէր իքէն պէրապէրլէրինճէ պագը փութ քեահինլէրի տէ կէլտիլէր: Լաքին պու թէրթիպտէն Վասակ վէ անա հէմէֆքեար օլանլար մէմնուն գալտըլար իսէ տէ Վարդան վէ անընլէ պէրապէր ումում միլլէթ փէք միւքէտտէր օլուպ՝ պու թէրթիպէ գարչը իսեան էթմէյէ գարար գըլտըլար: Վէ պիր չօք իսթիչալէտէն վէ տուատան սօնրա Շահա մէքթուպ եազըպ քէնտի տինլէրինի թէպտիլ էթմէյէճէլլէրին խապէր վէրէրէք մուգալէմէթէ հազըրլանտըլար: Վէ նիհայէթ իւզէրլէրինէ հիւճիւմ էտէն պէօյիւք օրտու իլէ մուհարէպէյէ թուլարագ քէնտի գանլարը իլէ չէհատէթլէրինի միւհըլէտիլլէր:

Վէ իչթէ Վարդանանց մուհարէպէսի օլ Հայ գահրամանլարըն քէնտի իմանլարը վէ պու եիւքսէք իթիգատլարը իչիւն ֆէտա ի ճան էթմէլլի տիր: Վէ պու միւպարէք իմանլարը իչիւն պէօյլէ պէօյիւք պիր ֆէտաքեարլըզը տէր իւհտէ էթտիլլէրի իչիւն անլէր էօլմէյիպ էպէտէն եաշայաճագլար տըր:

Պու կիւն տախի կէրէք միլլէթլէր վէ կէրէք ֆէրտլէր պէօյլէ զիգըյմէթ իման վէ մէպտէլլէրինէ սատըգ պուլունուպ անլէրին ուղուրունա ֆէտա ի ճան էթմէյէ հազըր պուլունմագլէ տիր քլ եաշայաճագլար տըր:

Իմտի պիզ տախի Վարդանեանլարըն էվլալտը օլան հագիզի Հայլար մագամընտա անլէր

կրպի պու ճէլիւ տին վէ իմանումը փէտա է ճան էպէր ճէսինէ սատըզ գաւազաւ տըր քի հա-  
յաթըմըը թէհմին էտէճէյիզ:

### ՄԻԻԹԱԼԷԱԼԱՐ

Գօլըմպիա տարէլֆիւնիւնը ըէիսի պիր նութզընտա տէմիշ տիր:— «Պիլիւրիմ քի Ամէ-  
րիզա գօլէճէլիւնին շահիրտէլի ճիւմլէ տին-  
լէրի պիր ճինս խալալ ը պաթըլ սայըյօրլար տէյու զանն օլունսլօր: Պէլլի նիշէ շահիրտ-  
լէր ֆէննի վէ ֆէլսէֆի միւթալէալարը նէթի-  
ճէսինտէ պէօյլէ տիւշիւնիւյօրլար: Լաքին թու-  
հաֆը շուրատա տըր քի անլէր զարպի տիւնեա-  
նըն թէվարիսինի միւթալէա էտէրքէն, անտէ  
տինին զայէթ մուհրմ պիր մէվլի թութու-  
ղունը կէօրէրէք, նասըլ օլմուշ տա պիւնլէրճէ սէ  
նէլէրտէն պէրու տիւնեա տինէ էհէմմիյէթ վէր-  
միշ տիր տէյու սիւալ էտիյօրլար:

Իմտի պիզ կէնճէլի մուսիէզէ էտէճէք  
էէրտէ անլէրին պու ահվալ ը ֆիքրիյէսինտէն  
իսթիֆատէ էտէրէք անլէրի իմանըն հէյէլէ-  
րինէ իրշատ էթմէլի վէ պու սիւալլարընա ճէ-  
վապ վէրմէյէ շալըշմալը իզ:

Պիր առէմին առէմ օլմասընըն իւք վէ էհէմ  
շարթը էօյլէ պիր մուհրի իշինտէ պուլունմազ  
տըր քի քէնտինին առէմ օլմասընա միւսաիտ  
խասթիյէթլէրի նէմա պուլապիւնին: Հէր առէմ  
իշիւն էն էյի մուհրի Յիսուս Գրիստոսըն շախ-  
սը տըր: Անըն հուզուրունտա եաշայան քիմսէ  
առէմիյէ միւսաիտ օլան էն էյի մուհրի պուլ-  
մուշ օլունը:

### ՔԵՏՄԷՆ

Էկէր էլիմիդտէն կէլինին էն էյիսինի եա-  
փար իսէք, էկէր ուֆազ շէյլէրի պէօյլէթմէզ  
իսէք, էկէր մէսէլինին սալթ էյի եա քէօթիւ թա-  
րաֆընը տէյիւ տէ, նէսնէլէրի թամմ օլտըղը կի  
պի կէօրմէյէ շալըշըր իսէք վէ էկէր պիզի ի-  
հաթէ էտէն պէրէքէթլէրտէն իսթիֆատէ էթ-  
մէյէ սայ էտէր իսէք, հայաթըն ճէլիւ պիր շէյ  
օլտըղընը հիսս էտէճէյիմիզ մուհազգազ տըր:

Քէնտի վազիֆէլիւրինի իֆա էթմէյէ հազըր  
օլան հէր քիմսէյէ եարտըմ էթմէսի իշիւն Աւ-  
լահ տաիմա պիր մէլէք թային էտէր:

### ԳԱՅԼԸՐ

### ՄՈՒԽԱՊԷՐԱԹ

#### ԻԼՔ ՄԱՀՊՈՒՍԼՈՒՂՈՒՄ

1897 սէնէսինտէ իտի: Էվրօփատա պիր սէյ-  
եահաթտան տէօնիւյօր իտիմ: Պէլլին, Վիէննա  
թարիգի իլէ Սթանպուլա կէլտիմ: Օ վազըթ Հայ  
լարա էվրօփայա կիթմէք եասազ իտի իսէ տէ  
պէն նիզամի փասաիօրթ ալմըլ օլարապ, գօր-  
գուսուզ Սիրքէճի սթանսիօնընա չըզտըմ: Տէր  
հալ փօլիսլէր վէ խաֆիյէլէր պէնի իսթիզալ  
էյլէտիլէր: Պիր սասաթ օրտա պէլլէտիքտէն  
սօնրա պիր խաֆիյէ կէլիպ՝ «Հայտէ եօզարըյա  
կիտէճէյիզ» տէտի: «Եօզարը նէ՞րէ տիր», սու-  
ալըմա «Շիմտի կէօրիւրսիւն» ճէվապ վէրտի:

Եէօրիւյէրէք զապթիյէ նէզարէթինէ կէլ-  
միշ իտիք: Պէնի պիր օտայա օթուրթտուլար,  
էթրաֆտա պիր գաշ տա քեսթիպլէր օթուրթ-  
յօր իտի: Իքի սասաթ տահա պէլլէտիմ, պիր  
սէօզ տէյէն, պիր տուալ էտէն եօզ իտի: Քեա-  
թիպլէրէ խիթապէն «նէ՞ պէլլէյօրըմ, նէ՞ օ-  
լաճաղըմ» տէյու սօրտում: «Ալլահ, Ալլահ, հիւ-  
քիւմէթին իշինէ նիշի՞ն գարըշըրսըն» ճէվապ  
վէրտի քեսթիպլէրտէն պիրի հիտտէթ իլէ:  
«Նայր, պանա ալազասը օլան պիր շէյ տէյիւ  
ամմա, գարնըմ աճըպտը, օնու սօրաճազ իտիմ»  
մըրըլտանտըմ: «Քէօր մի՞ն սիւն, սիմիթճիլէր  
կէլիյօր, պիր սիմիթ ալ տա եէ» էմը էթտիլէր:

Պիր սիմիթ ալըպ շիյնէտիմ: Վազըթ էօյ-  
լէն օլաու, պիր գաշ սասաթ տահա կէլտի, թէք-  
րար պիր սիմիթ, ազշամա եազըն պիր մէմուր  
կէլիպ, «Գալը եէօրիւ» էմը էթտի: Տէր հալ  
եանտա պիր օտայա կիրտիք, «Իւզէրինտէ հէր  
նէ վար իսէ վէր» տէտի: Սասաթ, փարա, չըզ-  
տան, հէր շէյի վէրտիմ վէ «նէ օլունյօրըզ» տէ-  
յու սօրտում: «Նէ աճէլէճի իմիշսին, շիմտի  
կէօրիւրսիւն» ճէվապ վէրտի եէնի էֆէնտի:

Մէրտիվէնլէրտէն աշաղը էնտիք, հալլու-  
նըն էթէսինտէ պիր պէօյլէք զափու աշըլտը,  
իշէրի կիրտիմ, գափու գափանտը: Քէնտիմի  
նիմ գարանըզ պիր մահալտէ պուլտում: Ալըզ  
ալըզ էթրաֆըմա պազար իքէն 8-10 գատար  
կիւզէլ կիլինմիշ էֆէնտիլէր եանըմա տօղրու  
գօշարապ «Պուլլըրընըզ էֆէնտի, սէֆա կէլ-  
տինիզ, խօշ կէլտինիզ» տէյու սէլամլամաղա  
պաշալտըլար: Պէն իսէ հայաթտա մը իմ եօզ-  
սա բույա մը կէօրիւյօրըմ տէյու տիւշիւնիւյօր  
իտիմ: «Իթիֆաթընըզ թէշէքքիւր էտէրիմ է-  
ֆէնտիլէր, լաքին սէօյլէյինիզ, պուրասը նէ՞

տիր, սիղ քի՞մէր սինիզ» տէյու սուալ էյլէ-տիմ :

«Պուրասը Շէֆիզ փաշա հօթէլի տիր, պիղ վէ սիղ տէ հօթէլտէ միւսաֆիրլէրիզ» ճէվապ վէրտիւէր վէ զիյատէ գօնուշմալա վազըթ վէր-մէյիպ գօյլարըմտան թութարազ պէնի պիր օտաշա կէօթիւրտիւէր : Օտանըն թապանը թախ թա տէօշմէ օլուպ մէֆրուշաթ եա սէրկի հա-լինտէ հիւ պիր շէյ եօզ իտի : Եէր իւզէրինէ օթուրտուզ : Էֆէնտիւլէրտէն պիրի պիր սիկարա ուզատարազ, «Գահվէյի շէքէրլի մի՞ էմը է-տէրսինիզ» սօրտու :

Շէֆիզ փաշա, օ վազթըն վալիմ Զապթի-յէ Նազըրը իտի : Պուրասը մահպուսխանէ իտի-յինէ տէ ազլըմ էրտի, լաքին պու սիկարա գահ-վէ իլթիֆաթլար, թէպէսսիւմէր պիր թօհաֆ կէլիյօր իտի :

«Գահվէտէն էվվէլ պազը սուալլարըմ վար արը» տէտիմ : «Պէնիմ պազը թաամ եէ-մէք ատէթիմ վար, նէ՞ օլաճազ» սօրտու : «Է-ֆէնտիմ լօղանթատան լիսթա կէլիւր, իսթէտի-յինիզի կէթիւրթտիրի սինիզ» տէտիւէր : «Փէք ալա, լաքին պիրտէ եաթմազ, ույուճազ ատէ-թիմ վար, նէ՞ օլաճազ» սօրտու : Օթուրտու-դումուզ օտանըն քէօշէլէրինի կէօսթէրէրէք՝ «Իշթէ թաամ օտասը, իշթէ եաթազ օտասը, իշ-թէ սալօն» ճէվապ վէրտի էֆէնտիւլէրտէն պի-րիսի : Անլատըմ քի օրատա եէյիպ, եաթաճազ իտիք : «Եաթաղըմ եօզ տըր» տէտիմ : «Կիճէտէ պէշ զրուշ վէրի իսէն պիր եաթազ կէթիւրթ-տիրիւր իզ» տէտիւէր :

Հէր շէյ սրբասնտա իտի, լաքին եանըմտա հիւ փարա եօզ իտի : Պուշու տա սէօյլէտիմ, «Սանա իսթէտիյին դատար փարա վէրիւրիզ» տէտիւէր : Արթըզ հէր շէյի անլամըշ իտիմ . գահ վէյի իշիպ՝ սիկարաշ շէքմէյէ պաշլատըզ, սը-րա պիրիպիրիմիզի թազտիմէ կէլիւլ իտի :

Էֆէնտիւլէրտէն պիրի արգատաշլարընը պի-րէր պիրէր կէօսթէրէրէք «Պու էֆէնտի թէլիւր-րաֆ միւֆէթթիւի Ֆէրիտ Պէյ, օլ պիրի Իւս-կիւտար մէքթէպլը միւտիրի Ֆիլան պէյ, տի-կէրի Նանսիտէն միւնթէհի Տօզթ . Արգուեան էֆէնտի, պու էֆէնտի Մահքէմէ ի Թէմեիզ ա-զասը Ֆիլան պէյ», տէյու թագտիմ էյլէտի : Պէն տէ քէնտիմի թագտիմ էտիպ՝ Տօզթ . Նագ-գաշեան պէնտէնիզ, էվրօփատան սէյեահաթ-տան ալտէթ էտիյօրըմ» տէտիմ վէ գահգահա իւլէ կիւլտիւէր : Գապահաթըն նէ՞ տիր տէյու

սօրան պիւլէ օլմատը, անլաշլան օրասը գա-պահաթսըզլար եէրի իմիշ :

Օ սաաթտան իթիպարէն քէնտի քէնտիմի կէօյա էվիմտէ վէ եախօտ տօսթլար արասընտա կիպի հիսս էյլէտիմ : Եէյիպ իշիպ, թապլը, քեաղըտ օյնաշարադ՝ միւքեալէմէ վէ շագալար էտէրէք վազթ կէշիւրի իտիք : Օրատա պիր նէվ գարտաշլըզ հիւքմ սիւրէր վէ Սթանպօլ իշինտէ պէլըլ էն սէրպէսթ գօնուշաճազ եէր իտի :

Շէֆիզ փաշա հօթէլինտէ սաքին օլան եա-լընըզ պիղ տէյիւ իտիք : Էթրաֆտա պաշգա տա-իրէլէր վար իտի քի օրատա խըրսըզ, գաթիւ, գումարպազ, եան քէսիճի, էսրար իշէն վէ հաշ-լազ թազըմը տօլու իտիւէր : Պիզ արիսթօզրաթ սընըֆը իտիք վէ օնլարա պիր գաշ զրուշ վէրիւր իսէք պիղի էյլէլէր իտի : Էյլէնճէլէրտէն պի-րի քէօփէք գալլաւսը թազլիտի իտի քի պու հաշէրաթ իքի թարաֆա ալըլըպ էլլէրի ալադ-լարը իւզէրինէ կէլէրէք պիր պիրլէրինէ խըր-լարլար, իւրիւրլէր, էնճաճ հիւճմ էտիպ պիր պիրլէրինի գափարլար իտի : Պիզ իսէ Լօրտլար կիպի պիր թարաֆտա սէյր էտէր կիւլէր իտիք :

Պիր կիւն գափու աշըլտը, հապսխանէյէ 10 գատար մէմուրլար վէ էֆէնտիւլէր կիրիպ՝ տօղ-րու պիղիմ օտաշա պույուրտլար : Պիզ էվվէլա միւֆէթթիւլէր կէլիյօր դանն էթտիք, եարըմ սաաթ սօնրա պուշլար պիրէր պիրէր գալլըպ օրթատա օթուրան պիրի իլէ կէօրիւշիւպ կիթ-տիւէր : Օ դաթ գալտը : Անլատըզ օ տա պիղիմ կիպի միւսաֆիր, հէմ տէ խաթըլը պիրի օլմալը իտի : Հէման պիղ իշէրի կիրիպ իքի թարաֆտա նիմ տաիրէ շէքլինտէ օթուրտուզ : Եէնի կէլէն էֆէնտի եիւզիւմիւզէ պազմալօր իտի : Տէրին տէրին ահ շէքիյօր իտի : Սիկարա սուշտուզ ալ-մատը : «Գահվէ շէքէրլի մի՞ օլաճազ» սօրտու արգատաշլարտան պիրի : Թէրս թէրս պազըզ ճէվապ վէրմէտի : Անլաշլտը քի հալա ֆիք-րինտէ թուղեան էտիպ՝ պիղէ արգատաշ օլ-տուղուշու գապուլ էթմէք իսթէմէյօր իտի : Պուշու ալըշտըրմազ լազըմ իտի :

«Աճէպա էֆէնտի նիշիւն պուրա կէլտի» սօրտու արգատաշլարտան պիրիսի :

«Ղալիպա աթ խըրսըզլամըշ» ճէվապ վէր-տի օլ պիրի :

«Խալըր եան քէսիճիւիք էթմիշ» տէտի պաշ գատը :

«Խալըր, պազգալտան եումուրթա եա իւ-զիւմ չալմըշ» տէտի պիր ախէրի :

Պուռ միւլքեալէմէ Էֆէնտիլի տահա զիյատէ հիտտէթլէնտիլիյօր իտի: Արգատաշարըմըդտան պիլի հիտտէթլինի անլայըպ, «Էֆէնտի պուրայա պագ, պուրաւը հապսխանէ տիւր, լաքին էթրաֆընտաքիլէրին ճիւմլէսի նէ իւըրսըզ, նէ ճանի, ճիւմլէսի նամուսը ճէնթըմէնէր տիլլէր, լաքին թէէսսիւր էթմէյէ պիլէ թէնէզզիլէ էթմէզլէր: Պուռ քէտէրի, ահ ու վահը թէրք էտինիզ, պիլիմ կիպի պուռ տարէյի վէ պուռ հայաթը իսթիհզա էտինիզ» տէտի:

Ատէմ պաշընը գալտըրտը, սիկարա, գահվէյի իշիպ՝ պիլգէ ույտու: Օնուտա րահաթընը թէէմին էյլէտիք: Անլատըզ քի Շուրա ի տէօլլէթ ազասընտան պիլը պէյ իմիշ: Գիւմին ումուրը իսթէրոէ սատրազամ օլտու, հապսխանէտէ մուսավաթ վէ հիւրըրիէթ վար իտի: Հադիգաթէն օրատաքի էյլէտիլիմիզ միւլքեալէմէլէրի վէ Համիտ իտարէսինին պօզուզլուղու հազգընտա պիլը պիլիմիլգէ պէյան էյլէտիլիմիզ Փիքըլէրի տըշարըտա սէօյլէմէյէ քիմսէ ճէսառէթ էտմէզ իտի:

Օն կիւն պուռ վէճէլէ էօմը կէշիրտիմ, ատէթա պիլը Փամիլեա ազասը կիպի օլմուշ իտիք: Օրատա ճիտտիլէթ վէ իշթիրաքը հիսս հիւքմ սիւրէր իտի վէ հէր քէս քէնտի էօմըրիւնտէն հիքեայէլէր սէօյլէյէրէք վադթ կէշիրիլ իտիք:

Էնճամ պիլը մէմուր կէլիպ պէնի չաղըրտը վէ եօզարը կէօթիլիւրիպ տօղրու զապթիլէ նազըրընըն Հուզուրընա կէօթիլիւրիւ: Շէֆիք Փաշա քէնտիսի պէնի իսթինթագ էտիպ՝ քիմ օլտուզումու, իլրօփայա նիշիւն կիթտիլիմի, նիշիւն Սթանպօլա կէլտիլիմի, սօրտու: Սուալ լարընա ճէվապ վէրտիմ վէ նիգամի փասափօրթ իլէ կիթտիլիմի սէօյլէտիմ: Փաշա իլալէթէն տէտի քի հազգըմտա թահգիգաթ եափմագ իշիւն պէնի հապսա գօյմուշար վէ հէր թարաֆտան թէլիւրաֆլէ սօրուպ անլամըշար քի էյի ատէմ իմիշ իմ վէ Սուլթանըն սատըզ թէպասալարընտան իմիշ իմ: Եինէ տէ էմը էյլէտի քի պէնի տօղրուտան վափօրա կէօթիլիւրիւնէլէր վէ Սթանպօլա պրազմասընլար: Պիլը խաֆիլէ մէմուրը պէնի ալըպ՝ քէօփրիլէ գատար կէօթիլիւրիւ, օրատա էլինէ իքի չարեք, եանի օնըրուշ վէրիպ՝ սափուշտըմ, Պէյ օղլունա կիթտիմ: Պիլը հաֆթա Սթանպօլտա կէզտիմ վէ Սթանպօլը սաղլամ պրազըպ վափօրա կիթտիմ:

Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

### ՅԱՄԻԼԵԱ ՄԷԶՊԱՀԸ

Պազը քիմսէլէր Ամէրիգատա աիլէ իպատէթի օլամագ տէյօրլար: Կիւզէլ պիլը միւլքսէսէս, ամմա տիյարըն իլթիսատի վէ աիսէր աատէթլէրի սէպէպիւնտէն գապիլ ի իճրա օլմայան պիլը շէյ տիւր տէյու տիւշիւնիւրլէր:

Պուռ իթիւրադտա պիլը միգատար էսաս վար տըր: Մէշղուլիլէթին թէնէվլիւիւ իլթիւգասընտան Փամիլեանըն ազալարը սապահլայըն տաղըլըր վէ կիւնիւն իւք գըսմընտա անլէրի թէքրարէն թօփլամագ սանքի իմքեանսըզ տըր: Սապահ թաամընը պիլէ պիլըրիքտէ եափամագլար: Փէտէր՝ Փիւլան տադիգէտէ Փապրիգատա եա տիւքեան եա մաղազատա պուլունմաղա մէճպուր օլմաղին, չօճուգլար տահա եաթագտա իքէն գալըպ պէլքի քէնտի էլիլէ պլէքֆֆէսթինի փիշիրիպ՝ եէտիքտէն սօնրա էվտէն չըզըպ կիտէր: Պէօյիւք օղլու վէ գըզը իշ մահալ լարընա թամմ վադթընտա եէթիլմէք իւզրէ փէտէրլէրինին էօրնէյինէ իմթիսալ էտէրլէր: Տիկէր չօճուգլար՝ պիլիլ Հայ Սգուլըն, տիկէրի Կրէմըր Սգուլըն թալէպէսի օլմաղլէ, Փարգըլը Փարգըլ տադիգէլէրտէ էվտէն Փըրլայըպ՝ չըգմաղա մէճպուր տըրլար: Ճիւմլէսինի կէօնտէրտիքտէն, տահա տօղրուըն ճիւմլէսի կիթտիքտէն սօնրա, վալիտէ սաաթ տօգուզ պէրապէրլէրինտէ պէպէյի իլէ էվտէ եալընըզ գալըր: Իմտի աիլէ իպատէթինի չու սապահ փըօկրամընըն նէթէսինէ իտիսալ էթմէք միւլքին տիլ:

Ամէրիգա էօմըրիւ պիլիմ իւզէրիմիլգէ պէհալը օթուրույօր: Պուռ տիյարա կէլմէք վէ պուրատա գալմագ իմթիյաղընը փէք եիւքսէք Փիյաթ իլէ իշթիրա էտիյօրըզ: Օլ Փիյաթլարտան պիլիլ ալէնի վէ մախֆի իպատէթ ատէթլէրիմիլին եէրինտէն օյնամասը տըր: Աիլէ տուասը օլ ճէտվէլին իշինտէ օլուպ՝ թա պաշընտա տուրուր: Փրօթէսթանթիլըլըն պիլգէ կէթիլիւրիլէ մանալի իմթիյաղլարտան պիլիլ Փամիլեա մէզ պահը տըր: Մաղիտէ էսարէթ տիյարընտա աշըն պէրէքէթինի շախսի էօմրտէ վէ Փամիլեա վէ քիլիսէ ալազալարընտա պօլ պօլ կէօնէնտիք: Անը չու հիւրըրիլէթ տիյարընտա էլտէն գաշըրմագ իշիմիլգէ կէլմէզ: Անը գուրպան էթտիքտէն սօնրա անըն եէրինէ գօյաճագ պաշգա պիլը շէյիմիլը եօզ տըր: Նէ՝ քիլիսէնին ալէնի իպատէթի, նէ՝ խանէտէ խալվէթ տուասը անըն եէրինի թուրթամագ: Կէրէք վալիտէյինի հայաթը րուհանիլէսինին, կէրէք էվալտըմըզըն Քրիս-

Թիան սիրէթինին ճատտէսի Փամիլեա մէզպա-  
հընըն հանընտան կէչէր: Մէզպահ եօզ իսէ՝ ա-  
նը թէէսիս էթմէք, միւնհէտիմ իսէ՝ անը պէ  
թէքրար իզամէ էթմէք, հէր Ֆիյաթ իլէ պունը  
եաթմազ էլզէմ տիր: Էկէր սապահ սաաթը իմ-  
քեանսըզ իսէ, պաշգա պիր վազթ պուլալըմ: Է-  
կէր սապըզ վաթանտաքի ուսուլըմըզ արզուլու  
տէյիլ իսէ, Ամէրիգանըն ատէթլէրինէ վէ եէնի  
նէսլիմիզին մաթլէպինէ մուվաֆըզ կէլէն պիր  
պաշգա փրօկրամ իթթիսազ էտէլիմ:

Պիզ ազշամ սաաթընը վէ թաամ սօֆրասը-  
նը թաւսիյէ էտէրիզ: Քրիսթիան մէտէնիյէթի  
իլէ պէտէվիյէթին մապէյնինտէն կէչէն թէֆ-  
րիզ խաթթլարընտան պիրի թաամ սօֆրասը  
տըր: Մէֆրուշաթտան՝ օլ եուվարլազ սօֆրա՝  
գարեօլատան տա, փիանօտան տա մուհիմ  
տիր: Փամիլեա կիւնտէ ազալի պիր տէֆա ա-  
նը իհաթէ էթմէլի տիր: Վալիտէյնտէն պաշ-  
լայարազ պէպէյէ վարընճայա գատար մուլա-  
յէն սաաթտա անըն էթրաֆընտա օթուրուպ՝  
պիր պիրինին կէզդիւնիւն իչինէ պազարազ վէ  
թաթըզ գօնուշուզ էտէրէք պիրլիքտէ թաամ  
եէմէք՝ Փամիլեա սաատէթինին վէ չօճուզլա-  
րըն ախլազի վէ րուհանի թէրազդընըն շարթ  
ը մութլազը տըր: Քէնտի վէ էվլատլարըն խալ-  
րընը տիւլիւնէն պիր վալիտէյն եէվմի փրօկ-  
րամըն իչինէ մութլազա պու ազշամ թաամը-  
նը իտիալ էթմէլի տիր: Կիւնտէ հիչ տէյիլ պիր  
տէֆա ճիւմլէ չօճուզլարըմըզըն եիւզիւնիւ պիր  
լիքտէ կէօրմէլի իզ: Պու իմթիյազը էլտէ էթ-  
մէք խաթթը իչիւն հէր Ֆէտաքեարլըզը էթմէք  
տէյէր:

Պիզէ Ամէրիկահայ խանէլէրտէ ախլէ ի-  
պատէթինին միւնասիպ վազթը ազշամ սաաթը  
տըր: Փամիլեա մէզպահը թաամ սօֆրասընա  
պիթիչիք տիր: Իպատէթ թաամտան տէր ա-  
զապ սօնրա կէլսին: Նէմէքլիք պիթտիյի կիպի  
սօֆրա օլտըղը հալտէ պրազըլըն, հէր քէս վէ  
հէր շէյ օլտըղը եէրտէ գալըն: Քիթապ կէլ-  
սին, վէ գըսսա պիր իպատէթ օլտուն:

Ուսուլընա կէլինտիքտէ, Քիթապտան օ-  
գունաճազ Փըզրա գըսսա օլմալը: Հէր քէսին  
էլինտէ պիրէր Քիթապ օլմալը, վէ սըրա իլէ  
պիրէր ալէթ օգունմալը: Միւմքին իսէ, գըսսա  
պիր իլահի եա պիր մազամ: Ազապինտէ ճիւմ-  
լէսի տիզ չէօքսիւն վէ փէտէր եա վալիտէ Փա-  
միլեանըն քեահինի մազամընտա պիր տուա  
սունսուն: Էկէր շիֆահէն տուա էթմէք իսթէմէզ  
իսէ, պիր տուա քիթապընտան օգունսուն, վէ

ճիւմլէսինին պիրլիքտէ Րապպանի Տուայը թէ-  
քէլլիմիւ իլէ խիթամ վէրիլսին:

Պազը իսթարաթ: Գըսսա օլ: Օն տազիզէ  
ուզուն տըր: Վազ վէրմէ: Նասիհաթ էթմէ:  
Թազիր էթմէ: Տուատա չօճուզլարա սէօզ վուր-  
մա: Տուա ումումիտէն զիյատէ խուսուսի, եիւք  
սէք տէյիլ՝ սաֆի օլտուն:

Ինկիլզէ լիսանտա Փամիլեա մէզպահը ի-  
չիւն թէէլիֆ էտիլմիչ չօզ կիւզէլ տուա քիթապ-  
լարը վար: Անլէրտէն իսթիֆատէ էտէպիլիլիզ  
եա անլէրի գուլլանապիլիլիզ: Պու խուսուս լի-  
սան միւլքիւլիւնիւ գըսմէն հալլ էտէր: Վա-  
թանտա իքէն պու սուհուլէթէ մալիք տէյիլ ի-  
տիր:

Պէօյիւք շէհրլէրտէ հէր սապահ պիր նօզ-  
թատա Փամիլեա իպատէթի իճրա էտիլիլ քի  
պու՝ ըէյտիօ վասըթասըլլէ հէր թարաֆա նէշը  
էտիլիլ: Հէր իսթէյէն՝ օլ տազիզէտէ ըէյտիօ-  
սընը օլ նօմէրօյա գուրարազ գուլազ միւսաֆի-  
րի օլապիլիլ: Պու նէ՝ գըլմէթլի պիր իմթիյազ  
տըր: Պու եօլ իլէ պիր քիմսէ քէնտի խանէսին-  
տէ հէմ սապահ, հէմ ազշամ Փամիլեա իպատէ-  
թի գըլմըզ օլտըր: Ամէրիգատա ախլէ իպատէ-  
թի օլամազ տէյէն միւթէրիլլէր ըէյտիօյը ու-  
նուտույօրլար տէյու կէօրիւնիւյօր:

Մ. Կ. ՓԱՓԱՋԵԱՆ

Նիւ Եօրք

# ԽՈՒՄԱՐՊԱՋԼԸԳ

Պիլլը միսին, նասըլ միւհլիք իլլէթ տիր,  
Պունտա աճըտըզըմ պիլիմ միլլէթ տիր,  
Պիր ատու ի էքպէր հէմ տէ սէրվէթ տիր,  
Հէր շարիւ ը տէվվարը տուր էտէր խումար:

Խումար միւտհիչ պիր էճտէր տիր, եա տէ մար,  
Կէօրմէմիչ հիչ քիմսէ անտէ պիր իմար,  
Շէն խանէյի էյլէր մութլազ թար ու մար,  
Պիր խասիմ ի էքպէր, իլլա պու խումար:

Օ սէօյլէտիր թապիլինէ եալանը,  
Հէման եէթիշտիրի իֆլաա իլանը,  
Իպրէթ տէ ալմայօր կէրի գալանը,  
Խանէ Ֆէսատը տըր չօգճա պու խումար:

Ասըլ խումար իսմի շաշգընլար եօլու,  
Գըրըլըյօր պիլմէզ գանատը գօլու,  
Սէրսէմ օլտըր, պիլմէզ սազը հէմ սօլու,  
Հէլէ էվլիլէրէ փէք ալիպ խումար:

Քիմի տէրի, քիմիսի տէ պուտալա,  
Շէրէֆլիսի տէօնէր թէզճէ ապտալա,  
Գօնտուղունու պիւմէզ նասըլ պիր տալա,  
Փէճմուրտէ կէզտիրիւր էվլատըն՝ խումար:

Խումարճը պէնդէմէզ րազը իչէնէ,  
Մալի խիւլիս իւէ գըրըպ պիչէնէ,  
Կիւնտէ պիր գաչ զուրուշընտան կէչէնէ,  
Պիր սաաթտա միւհթաճ էտէր պու խումար:

Երգայլպ պէրըրիւր գօյմա սէն րաֆա,  
Իրազ տէյիլ անտէն թիւրլիւ պին ճէֆա,  
Սայըսըզ տըր էսիրլէրի հայըֆա,  
Տահա տէհէթլիսի իլլա պու խումար:

Էյ տօսթում, կէլ, տիւլմէ սէն պու խաթայա,  
Տիւլմիւլ իսէն տէր հալ թէրք էթ մութլազա,  
Աճիզ իսէն սէն տուա էթ խիւտայա  
Խայըր էթմէզ հիչ քիմսէյէ պու խումար:

Մ. Ս. ՐԵՆՃԻԼԵԱՆ

Փէթըրսըն

## ՄԻԻԹԵՆԵՎԿԻ

### ՆՕՐՎԵՃԻԱԼԸԼԱՐ ԱՐԱՍԸՆՏԱ

Նիւ Եօրքտա սաքին Նօրվէճիալլար օլ մէշ հուր վէ պէօյիւք վաթանտաշլարը Տօզթ. Նանսէն շէրէֆլինէ Գլէրիճ Թաուր հօթէլինտէ պիր զիյաֆէթ քէշիտէ էյլէմիշ խտիլէր: Հօթէլին պէօյիւք սալօնընտա 42 այրը այրը մասալար էթրաֆընտա էրքէք վէ գատըն օլարազ 400 քիշիտէն զիյատէ օթուրմուշլար խտի: Գարշըտա շէրէֆ սօֆրասը օրթասընտա պէյազ սաշը վէ մալի քէսքին կէօզլիւ Տօզթ. Նանսէն օթուրմուշ էթրաֆընտա Նօրվէճ ձէն. Գօնսօլօսը, Նօր վէճ Ամէրիգա իթթիհատը րէիսի վէ սաիր մէշ հուր զէվաթ տիղիւմիշ խտիլէր:

Հ. Բ. Ը. Միութիւն թարաֆընտան պիր հիյէթ հալինտէ օն գատար Հայլար պիր մասա էթրաֆընա օթուրմուշ խտիք: Իւք տիգգաթըմը ճէլպ էտէն շէյ պու Սգանտինալեան ճինսինին իրիլիյի, սաղլամըղը վէ տինճիլի իտի: Գատընլարընէն էնտամ վէ կիւղէլիյի տախի կէօզլիւմտէն գաչմատը: Տէրուրիմտէ պիր նէվ հասէտ տուլույօր խտիմ, տիւշիւնէրէք քի պունլար տիւնեանըն սէլամէթ պիր քէօշսինտէ, սիյասէթ պէլալարընտան, թէատտի վէ գուլմտան արի օլարազ իսթէտիքլէրի կիպի քէնտի հիւ-

քիւմէթլէրի ալթընտա պէօյիւմիւլէր, թէրազ քը էթմիւլէր, պունլար իրի, սաղլամ վէ կիւղէլ օլմասընլար տա քիմ օլտուն: Պիզ իսէ իւք մէվճուտիյէթիմիղտէն պէրրու հարպ, գըթալ, դուլմ վէ թազէիք ալթընտա, իլլէթլէր վէ վահ-էթ իշինտէ եաշամաղա չապալատըզ, թապ ի իլլէթ վուրղունու, գաիֆ վէ ուֆազ գալտըզ: Միլլի թալէիմիղէ սիթէմ էթմէքտէն քէնտիմի ալամայօր խտիմ:

Իւք տէֆա Նօրվէճիանըն վէ ազապինտէ Մ. Ամէրիգանըն միլլի մարշը չալընըպ՝ այազ իւղէրինտէ թէրէնիւմ էտիլտի: Պիզ իսէ տօլու կէօզլէր իւէ իշթիրաք էյլէտիք: Պու իմթիյազտան պիլէ մահրում խտիլիմիղի հիսս էտիյօր խտիք: Պիզ օլտա օլտա

«Իմ Հայրեմիք, քշուտո անտէր,

«Օտարմիքէն ոսմակոյ»»

Ֆիլդանլը մազամը իւէ րէսմի թէճէմիւլէրիմիղի վէ զիյաֆէթլէրիմիղի պաշլարըզ:

Գատէհէր իշիլտի, էվլէլա Նօրվէճ գրալը շէրէֆլինէ, սօնրա Ամէրիգա րէիսի Մր. Գուլիճին: Թապիի շարապ եէրինէ սու գուլլանըր տը:

Պատէհու Նութգլար պաշլատը, չօգլար սէօյլէտիլէր վէ պու պէօյիւք էվլատլարընըն իճրասթընը, գապիլիյէթ վէ ֆազիլէթլէրինի վասֆ էթմէյէ չալըշտըլար: Լաքին թարիֆ էտէճէք սէօզ պուլամայօրլար խտի:

Մէշհուր քէշաֆ տըր Տօզթ. Նանսէն, Շէմալի գուլպու իւք քէշֆ էյլէյէն վէ իւշ սէնէ եօրուլմազ ճէհուլէր իւէ սէֆէր էտէն գաթ պու տըր: Մէշհուր ալիմ տիր: Իլմի տաիրէտէ քէֆիյաթ վէ էսէրլէրի վար տըր: Էհլ ի խիթապէթ վէ էհլի քիթապէթտէն տիր: Անըն էսէրլէրինի տիւնեա օգուր: Մէշհուր սուլհիքիլէր տիր. օնա Նօպէլ միւքեաֆաթը վէրիլմիշ տիր: Ճէմիլէթ ի Ագվամտա մաղտուրլարըն, մուհաճիլլէրին վէքիլի տիր: Մէշհուր սիյասիյունտան տըր, լաքին սիյասէթ ինթրիգալարը վէ քիլլիլլէրի իշինէ կիւմէյէրէք, թէմիզ գալպ վէ իսթիգամէթլէ սիյասիյունըն եիւրէյինի գաղանմը տըր: Հարպ էսնասընտա վաթանը Նօրվէճիա պիր նէվ մուհասէրէ իշինտէ գալմըշ վէ Ամէրիգա չիւպհէ իւէ մուամէլէ էտէր իւքէն Նանսէն Ամէրիգայա գօշուպ պասիլէթ վէ մուհասապ պէթլէ Ամէրիգա հիւքիւմէթիին թէվէճիւլի նիւ գաղանմը տըր: Անտէն Րուսիայա գօշուպ պիր պուլուգ միլիօն աճլարը տօյուրմաղա, չէլլազլարը կիյտիլմէյէ չալըշմըշ տըր: Պէօյիւք

պիր ալիմ, պէօյիւք պիր ինսանփէրվէր տիր տէյու պու դաթըն էօմրինտէն պազը վազաալար զիքը իլէ անը թարիֆէ չալըշաւար: Ճիւմէլ սէօյլէյէնէր կէօքսլէրի գապարարազ իֆթի-խար իլէ անը թաղիմ էյլէտիլէր:

Հալլար թարաֆընտան սէօյլէմէյէ Պրն. Վ. Բիւրքճեան տալէթ օլունտու վէ տէտի քի, «Տօզթ. Նանսէն իչին քէնտի միլլէթի վէ պիւթին տիւնեա պիհազըն մաղրուր օլապի-լէր, լաքին պիզ էրմէնիլէր իչին օ իսմին զի-յատէ պիր մանասը վար տըր քի օնը միհնէթ-տարլըզ իլէ զիքը էտէրիզ:

«Պէօյիւք հարազ էսնասընտա շարգտա վու-գու պուլան թրաճէտիալը ունութմամըշաւընըզ: Օ վազթ պիզիմ միլլէթիմիլին էարըսընտան զիյատէսի թարիխին գալտ էթմէտիլի վահէթ իլէ գաթլ օլունտըլար: Էվրօփա միլլէթլէրի ա-տալէթի իճրա էթմէյի վէ մաղտուրլարը միւ-տաֆաա էթմէյի տէրիւսէ էյլէտիլէր վէ վաս էյլէտիլէր իսէ տէ պիրպիրինէ հասէտ վէ սիյա-սի ինթրիգալար փուսը իչինտէ տավամըզը տէֆն էտիպ՝ ֆարզլարընը ունութտուլար, սիւ-քիւթ իչինտէ պօղտուլար: Իշթէ պու սիւքիւթ վէ զուլմէթ իչինտէն էալընըզ պիր սէս եիւք-սէլտի, օ տա Տօզթ. Նանսէնին սէսի իտի: Էր-մէնի միլլէթի անըն իսմինի նէսլտէն նէսլէ չիւք րան վէ միհնէթտարլըզ իլէ էատ էտէճէք տիր:»

Պու նութգ ճիւմէլսինտէն զիյատէ ալըըշ-լանտը:

Էն սօնունտա Տօզթ. Նանսէն քէնտիսի գալ գրազ մուհարէպէնին տէհէթլէրինի վասֆ էյ-լէտի, «Լաքին» իլալէ էթտի, «տիւնեա չիմտի եէնի մուհարէպէ ՚սէօղիւ էտիյօր, քի պու հարազ էվրօփանըն խարապը վէ մէտէնիլէթին սօնու օլաճազ տըր: Պիզ ճիւմէլ սուլհա տօղրու աթը-լան ատըմլարը թէչվիզ էտիպ՝ տիւնեալը պու կէլէճէք աֆէթտէն գուրթարմալը իզ»:

Եարը կիճէտէ Տօզթ. Նանսէն շմէնտըֆէր իլէ եօլուլուզ էթմէք իւզրէ միւֆարազաթ էյ-լէտի: Ձիրա թէքրարէն Ձէփիլին իլէ շէմալի գութպա պիր սէֆէրէ հազըրլանըյօր իտի:

#### ԱՍԸԼԱՐ

Ասըլար իչին իքի նիհայէթ վար քի պիր պիրինտէն եէր կէօք դատար ֆարզլը տըր: Եա մուվաֆֆազիլէթ վէ ճէլալ ու իզպալ, էա տա պօյնունա իփ, էա թաճ ու թախթ էա տար ա-դաճը տըր: Թարիխ սահիֆէլէրի պու կիպի հի-

քեայէլէր իլէ սօլու տըր: Մուվաֆֆազ օլմա-յանլարըն իսմի պիլէ ունուտըմըշ, օլանլար ի-սէ տիւնեանըն էն մէհուրլարը, մուգատտէսլէ-րի վէ խէլասքեարլարը տըրլար:

Ճօրճ Ուօշինկթօն ատի պիր ասը իտի: Քէն-տի փատիլահընա, հիւքիւմէթինէ իսեան էթ-տի, մուվաֆֆազ օլմասա գուրշունու եէր, պիր տէ ահմազ, խալին իսմինի գազանըր իտի: Շիւմ-տի իսէ էն ճէլիլ, էն պէօյիւք իսմ տիր:

Նափօլէօն ասը իտի, վազթըն հիւքիւմէթի-նէ իսեան էթտի: Տիւնեա օնու զօրպազ ատտ էյ-լէտի: Մուվաֆֆազ օլտուգճա իմփէրաթօր ի-տի:

Թալի թէրս չէվրիլտի Սէնթ էլէնատա մահ-պուս օլարազ վէֆաթ էյլէտի:

Մըսըն Մէհմէտ Ալիսի Արնավուտ պիր չալուշ իտի, իսեան էթտի Մէհմէտ Ալի փաշա օլտու, սիլալէսի Խըտիլ օլտու, էնճամ Մըսըր սուլթանըլընա եէթիշտիլէր, էլէ կէչսէ նասի-պի իքի էարտա իփ իտի:

Լէնին Իսվիչէրատա սիւրկիւն սէֆիլ, փէ-րուշան իտի: Գարանլըզ օտալարտա էաշար, տօ-յա էքմէք պուլամազ իտի: Բուսիայա սօն տէ-ֆա կիտէր իքէն եըրթըզ գօնտուրա կիլմիշ ի-տի: Սըրասըր կէլտի, Բուսիատա պիր իսեան վէ ինդիլապ էափուր, չիմտի սուրը տէյու մէզարը-նա զիյարէթ օլույօր: Մուվաֆֆազ օլմասա նա սիպի քէնտիր էա պիր գուրշուն իտի:

Մուսթաֆա Քէմալ պիր ասը իտի. գաթլը-նա էմր վէ ֆէթվա չըգմըշ իտի: Անը էօլտիւ-րէն ֆաղիլէթ իճրա էտէճէք իտի: Մուվաֆֆազ օլմասա իտի, պիր գուրշուն օնուն իսմինի մահվ էտէր իտի: Շիւմտի 600 սէնէլիք թաճ ու թախ-թը տէվիլիպ, իսմէն ըէիս, ամմա հազիգաթ-տա իմփէրաթօր, փատիլահ, ամիր վէ հէր շէյ տիր: Տօլմա պաղչէ սէրայընտա պիր Համիտ, Մուհամմէտ էա Աղիզ օլաճաղընա Քէմալ կէլի-յօր:

Աճէմիսթան էօյլէ օլտու: Ատի պիր գազազ աքէրի, հիշ պիր իսթիհազըր էա միւնասիպէ-թի եօզ իքէն՝ իսեան էտիպ Աճէմ թախթընա օթուրտու, Շահ փէրուշան, քիմսէսիզ պիր Թա-րաֆա աթըլմըշ գաշազ հալտէ իքէն՝ պիր աս-քէր Խան օլտու, էլմաս միւճէվհէրաթ իչինտէ, Իրանա Շէհինշահ օլտու, չիւնքի թալէի չէվիր-մէյի պիլտի, վէ տօղրու կէլտի:

Մուսօլինի, Փիլսուտսքի, Րիվիէրա, Փան-կալօս, պիրէր միսալ տըրլար:

Տիւնեա թարիխինտէ փատիլահարըն ասը

նը կէրիյէ տողրու իզլէյինիզ, պիր Օսման, պիր Փէթրօ, պիր Ուիլիէմ կիպի պիր թիւրիւտիւ վէ պիր ասրտա պուլուրսընը: Պազէն Պօնթօնտա պազդալըզ էտէն Սմբատը կէօրիւր իտիմ, խաթ ըմա տիւշէր իտի: Անդրանիկ, Սմբատ, Գեոի վէ ղայրի հում, մուվաֆֆազ օլսալար պու կիւն խէլասքեար, դահրիման իտիւէր: Պիզիմքիւէր իսէ տիւշտիւ վէ իւսթէլիք պիւթիւն միւլէթ իւլէ համագաթ քիւրքիւնիւ կիյտիւէր:

Աֆղանիսթանտա տա պիր սուճու փատիւ- չահ օլույօր: Պազալըմ թալէին ճիւլէսի տահա նէլէր կէօսթէրէճէք:

### ՊԻՐ ՀԱՅ ԶՈՃՈՒՂԸՆ ՄՈՒՎԱՑՖԱԳԻՑԵԹԻ

Նիւ Հէյվընտա սաքին Պրն. Արնակ Զօրեա- նըն օղլու Ժիրայր Ամէրիզալըլարըն տիզգաթը- նը քէնտի իւզէրինէ տալէթ էյլէմիշ տիր: Ժի- րայր 5-6 եաշընտան պաշլայըզ րէսմէր չըզ- մագ վէ չամուրտան չէքլէր եափմագ ատէթի վար իմիշ: 9 եաշընտա Ամէրիզայա կէլիպ մէք թէպտէ եինէ քեաղըտլար իւզէրինէ չըզտըզը րէսմէր վէ պազը չամուրտան, աղաճտան եափ- տըզը չէքլէր խօճալարըն տիզգաթընը ճէլպ էյլէր վէ թա եէյլ գօլէճի սէնայի ի նէֆիսէ տաիւրէսինէ աքս էտիպ՝ Ժիրայրա խոսուսի տէրսլէր վէրմէք իւզրէ մուալիմ թային օլու- նուր քի Հայ Սքուլը պիթիւրի պիթիւրմէք եէյլ տարէլֆինուընա ալընաճագ վէ մէճճանէն րէս սամլըզ վէ հէյթէլթրաշըզտա թալիմ էտիւէ- ճէք տիր:

Նիւ Հէյվըն ղազէթալարընտա Ժիրայրըն թէրճիւմէ ի հալի, րէսմի վէ պազը էսէրէրի- նին թասվիրի գօնուլույօր: Քրիթիլէր պու չօճուզտա պիր ճինիլըս եանի խոսուսի զէ- քեա օլտուղուընու սէօյլէյօրլար, վէ իլէրիտէ պիր սթար, եանի մէշհուր պիր ուսթատ օլա- ճաղընը խապէր վէրիյօրլար: Ամէրիզա հէր նէ- րէտէ հէր քիմտէ պիր գապիլիյէթ վէ քէրէս- թէ կէօրիւր իսէ օնու պուլուպ թէշվիլէ էտէր: Ժիրայրը պէօյիւք պիր միւսթագալէլ պէքէյօր: Ժիրայրըն վալիտէսի սապըզ Այնթապտա Վեր. Կարապետ Մարգարեանըն գըզը տըր:

### ՄԱԼԻԻՄԱԹ ՓԱՐՉԱԼԱՐԸ

Վաթիզանտա եէնի եափըլան քիւթիւպիա- նէ պինասը եազընտա աշըլաճագ տըր: Պու քիւ- թիւպիանէ տիւնեատա էն պէօյիւյիւ վէ էն միւ- քէմմէլի օլաճագ տըր: 250 պին ճիւլ քիթապլար վէ 60 պին նատիտէ էլ եազըլարը օրայա գօնու-

լաճագ տըր: Գարնէկինին պէյն էլ միւլէլ սուլհ- նամընա հէտիյէսի օլան քիւթիւպիանէ վէ սաիւր քիւթիւպիանէլէր օրայա նագլ օլաճագ տըր: 12 սէնէ մուսապէրէ վէ փազարլըզտան սօնրա, եէմէն գօլլէքսիօնը նամ նատիտէ Արապճա էլ եազըլար 1922տէ Վաթիզան թարաֆընտան էլ- տէ էտիւմիշ տիր: 1926տա Փրէնս Շէկի Գօլլէք- սիօնը օլան 1200 թանէ էսքի էլ եազըլարը իւա- վէ օլուըմուշ տըր: 124 թանէ էրմէնիճէ էսքի էլ եազըլարը Գեր. Գարալօվէի թարաֆընտան իհտա օլուըմուշ քի փէք գըլմէթլի իմիշ: Պուըն- տան մատա 700 թանէ Լաթին վէ 300 եուընա էլ եազընը էսէրէր վար տըր: Եազընտա Աթինա Արքեպիսկոպոսը 8000 եուընա ճիւլէրի իհտա էյլէմիշ տիր:

Մ. Ամէրիզատա սարֆ օլուընան սիկարըն ատատը 1927տէ 97,000 միլիօնտան պիր ազ զի- յատէ իքէն, 1928տէ 106,000 միլիօն օլմուշ տըր:

Նիւ Եօրգըն հայվանլար պաղչէսինէ Պրա- զիլիատան պուշնուզլու պիր գուրպաղը կէթի- րիւմիշ տիր: Պու պէշ պուշուզ փարմագ ու- ղուընուղընտա օլուպ՝ գուլվէթլի չէնէլէրի վէ քէսքին տիշլէրի վար տըր: Պիր սըրատա սու- րէթինի չէքէճէք օլան Փօթօկարաֆճընըն իւզէ- րինէ հիւճում էտիպ՝ ազըն պիր քէօփէք կիպի հալլամըշ տըր:

Սաքս Գօպուրկ Կօթա Փրէնսի Օկիւսթ պիր վասիյէթ էթմիշ 600 պին տէօնիւմ արազի, Պուլ ղար գրալընըն քիւշիւք պիրատէրինէ վէրիլէճէք էյեր 7 այա գատար քէնտի տէրէճէսինէ մուվա- ֆըզ պիր գըզ իլէ էվլէնիւր իսէ: Պու միւլէրէր Ավսթրիա վէ Մաճարիսթանտա իմիշլէր քի պիր չօք սարալար, էշեալար, գըլմէթլի անթիզա- լար վէ արազիլէր իմիշ, էյեր չօճուզ 21 եաշը- նա վարտըզտա քի պու սէնէ Օգոստոստա տըր, էվլէնէմէզսէ վասիյէթ Պուլղար գրալընա կէ- չէճէք տիր:

Ամէրիզատա իքի այրը Րօզըֆէլլըր միւլէս- սէսէլէլի վար քի պէշէրիյէթէ Փաիտէլի քէշֆի- յաթ իճրասը իլէ մէշղուլ տըրլար: Ալէլիսուսուս թէպապէթ տաիւրէսինտէ եէնի քէշֆիյաթ վէ իլ լէթլէրին մէնի իշիւն չալըշըրլար: Պու իքի միւ- էսսէսէլէր 223 միլիօն տօլար սէրմայէսի վար տըր, քի պու տէֆա մահէմէ գարարը իլէ պիր լէշտիւրիւմիշ տիր:

Ինկիլթէրրատա Ծնունդ միւնասիպէթիյէ 300 ֆամիլեա պիրէր չօճուզ էվլատըղա ալմըշ տըրլար:

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

Նիւ Եօրֆ շէիրի վէ Էհալիսի կէջէն հաֆթա եինէ գահրիմանլար ալգըշլատըլար: Պու տէֆա Ֆլօրիտա գըլըսընտան 700 միլ էօթէտէ պաթմադ իւզրէ օլան պիր իթալիան վափօրընտան 32 ճան գուրթարան Ամէրիգա վափօրընտան գափթանը Ֆրիտ իլէ պաշ մէմուրը Մէնինկ իտի: Պունլար վափօրը սիւրիւկ պին կիւճիւքլէր իլէ օրալա եթիշտիլէր վէ տալլալարըն ազընլըղը արասընտան պիշարէլէրի գուրթարտըլար: Ֆըրիտ վէ արգատաշլարը Նիւ Եօրգա եթիշտիլէր տէ պէլէտիլէ թարաֆընտան գարշլանլալ, գըլըլա չըգարըլտըգտան սօնրա փօլիս վէ ասքէրի կէջիտ իլէ Սիթի Հօլա կէթիւրիլտիլէր: Օն պին տօլար հէտիլէ վէ նշանլար վէրիլտի: Գօնկրէ տախի պունլարա Փազիլէթ մէտալիօնը վէրտի: Ֆրիտ Ամէրիգանըն պաշգա թարաֆլարըն տախի տօլաշաճադ քի էհալի անը ալգըշլասըն:— Ամէրիգանըն եէնի ըէիսի Հուվըր վէ մաղուկ օլան Սմիթհ Ֆլօրիտաա թաթիլէ կիթտիլէր վէ օրատա կէօրիւշտիլէր:— Ամէրիգանըն մէն ի միւսքիրաթ գանուըն իճրասը իշիւն ալան մէճլիսի 24 միլիօն տօլար թախսիս էթմիշ իտի: Պունու մէպուսան ըէտտ էլլէտի:— 15 եէնի գըրուզէօրլէր եալիմադ գանուըն Գօնկրէստէն 12 ըէյէ գարշը 68 ըէյ իլէ կէջմիշ տիր:— Ֆիլիփին ատալարը վալիսի Գօլօնէլ Սթիմսըն Հուվըր գապլինէսինտէ խարիճիլէ նազըրը օլաճադ տըր:— Ամէրիգա պահրիլէսի Փանամա Գանալը իւզէրինտէ պէօլիւք պիր մանօվրա իճրա էլլէտի: Պիր գըսմը տիւլմէն կէմիլէրի հալինտէ Գանալա հիւճմ էլլէտիլէր, թէյյարէլէր տախի իշթիրաք էլլէտի: Իսպաթ օլունտու քի Գանալ իսթիճքեամլարընը գապթ էթմէք միւսքին տէյիլ տիր:— Հարալ էսնասընտա Ամէրիգա հիւքիւմէթի Նիւ Եօրքտա Ալաման Լօյտ Գուսփանիսընըն վափօր ըրլթըմընը գապթ էթմիշ իտի: Պու հաֆթա օնա պէտէլ թաղմինաթ օլմադ իւզրէ իքի միլիօն տօլար վէրտիլէր: Չապթ օլունան վափօրլար իշիւն տէ 28 միլիօն տօլար Ալամանլար իսթէյօրլար:

Ինկիլթէրքատա եէնի ինթիխապ եազլաշմադտա օլտուղունտան սիյասի վազիլէթ մուհիմ պիր շէքլ ալըյօր: Եէնի փարլամէնթտէ հանկը թարաֆ էքսէրիլէթ պուլաճադ տըր: Շուաչըք տըր քի նէ մուհաֆադաքեարլար, նէ տէ ամէլէ Փըրգասը էքսէրիլէթ պուլամալաճադ: Ազատականլար տախի հալընըզ հիւքիւմէթ թէշ-

քիլ էտէմէյէճէքլէր: Անճադ իքի Փըրգա պիրլէշմէլի տիր: Իմտի ազատականլարըն թէշքիլաթ ըէիսի Սըր Սամուէլ պէյան էտիյօր քի քէնտիլէրի օ կիպի պիր հալտա մուհաֆադաքեարլար թարաֆընա մէյլ էտէճէքլէր վէ պրագմալաճադլար քի պիր ամէլէ եա սօսիալիսթ հիւքիւմէթ թէշքիլ օլունտուն:— Գրալ ձօրճ թէհիլէյի կէջիւրտի վէ պիր տէնիլ գըլըսընա գալտըրըլաճադ տըր: Վէլի ի ահտ մատէն օճադլարընըն օլտուղու եէրլէրէ կիտիպ պիզգաթ կէգմիշ վէ օրատաքի իշսիլ ամէլէնին փէրիւշանլըղընը կէօլլէրի իլէ կէօրմիւշ տիր: Ամէլէլէր իլէ պիզգաթ գօնուշուկ պաղը էվլէրի զիյարէթ էյլէմիշ վէ քէնտիսի էհալիլէ միւրաճաաթ էտիպ իանէ թօփլամադտա տըր: Լօնտրալա ալտէթինտէ գապինէ ազալարը իլէ կէօրիւշիւկ պու հալէ պիր չարէ տիւշիւմէքտէ տիր:— Իրադտա Ինկիլթէրընըն մասարաֆը սէնէվի 37 միլիօնտան 650 պինէ էնմիշ տիր: Ինկիլիզլէր Իրադը միւսթաղիլ էյլէմէյէ չալըշլօրլար: Լաքին Արապլար գատար Գիւրտ, Թիւրք, Աճէմ, Եէհուտի, Ասորի վէ Հայ վար տըր, ճէման իւշմիլիօն էհալի վար տըր: Պիր Ինկիլիք գուսփանիսըն Պասրա Գէօրֆէզիլի թէմիլլէյօր քի վափօրլար պուրալա գատար կէլսին: Պաղտատ վէ Մուսուլ կազ եազըլարը իշլէտիլէճէք վէ Սիւրիա իլէ թիճարէթ ահտնամէսի եափըմըշ տըր: Ինկիլիզլէր օրտա պաղը մէրքէլլէր թուլաճադ, Հինտիսթանա թէյյարէ եօլու իշիւն:— Ինկիլթէրքատա պու սէնէ գարըլար տախի ըէյ վէրէճէք տիր, չիմտիլէ գատար 5,250,000 գըզ գատըն իսմի գալտ օլունմուշ տըր:

Եէմէն գրալը Իմամ Եահեա իլէ Րուսլար աղասընտա պիր ահտնամէ իմզալանմըշ տըր: Քիւվէյթէ եազըն 600 Վէհապի աթըլըարը հիւճիւմէ հազըրլանըյօրլար:

Ֆրանսատա եէնի պիր կուսակցուլիւն տահա մէյտանա կէլիյօր: Քէօլլիւ վէ չիֆթճիլէր, հէր թարաֆտա թէշքիլաթ եափմադտա տըրլար: Օնլարըն իտտասընա կէօրէ Ֆրանսա էհալիսինին եիւզտէ 48ի քէօլլիւ վէ չիֆթճի տիր: Պունլար չալըշաճադլար քի միլլի մէճլիստէ քէնտիլէրին զիյատէ մէպուսը պուլունտուն:— Ալամանիանըն թաղմինաթ մէսէլէսինի հալլ էթմէք իշիւն տէօվլէթլէր քէնտի վէրիլլէրինի թալին էլլէտիլէր: Ամէրիգատան իքի միւսթէխասըն կիտիյօր: Պունլար Վէրսալտա իճթիմա էտէճէքլէր տիր: Ֆրանսա իտտասընտան վազ կէջմէյէճէք, եանի Ամէրիգա պօրճը

վէ խարապ օլան եէրլէրին թամիրի գատար փա-  
րա ալաճաղ տըր:— Ֆրանսա իլէ Ինկիլիթէրա  
արասընտա սիւքիւթ պիր հարպ տէվամ էտի-  
յօր: Մուսուլ կազ եաղըլարը պօրուլարը նէր-  
տէն կէչէճէք վէ Ազ Տէնիդտէ հանկը իսքէլէյէ  
չըզաճաղ մէսէլէսի: Ֆրանսաղլար իսթէյօրլար  
քի Սիւրիատան կէչսին վէ էն գըսսա եօլ իլէ  
Թարապուլուսա եախօտ իսքէնտէրունա չըգսըն:  
Պու եօլ իլէ պօրուլարըն ուղոնլուղը 150 միլ  
գըսսա օլույօր: Ինկիլիզլէր իսէ Իրազտան վէ  
Յարդանան արապիսինտէն կէչիրիպ Պաղէստին  
լիմանը օլան Հայֆայա կէթիրմէք իսթէյօրլար:  
Կազ եաղը մէսէլէսի պու սարտա սիյասի էն պէօ  
յիւք պիր մէսէլէ օլտուղունտան Ինկիլիզլէր օ-  
նու քէնտի հիւքմէրի ալթընտա պուլունտուր-  
մաղ իսթէրլէր: Պունտան մատա պու եօլ իւղէ-  
րինէ վէ իսքէլէյէ պէօյիւք սէրվէթ մէնպաը օ-  
լաճաղ, հանկը իսքէլէյէ կէթիրիլիւր իսէ օրասը  
պէօյիւք, գէնկին պիր շէհր օլաճաղ տըր: Միւ-  
սիւ Փօնսօ Սիւրիալըլարա պէյան էտիյօր քի  
Ֆրանսա էլինտէն կէլէնի եափաճաղ տըր: Սիւ-  
րիա թիճարէթ օտալարը միւրաճաթլարտա  
պուլունույօրլար:— Հալէպտէ Շիւքրի Փաշա  
Ամրզ օվասընտան 250 պին տէօնիւմ արաղինին  
իսթիյաղընը ալմըշ քի պիր միլիօն Մըլըր լի-  
րասը սարֆ էտէրէք ալթը սէնէյէ գատար օրա-  
տա պէօյիւք պիր զըրաաթ մէյտանը եափաճաղ  
տըր: Պու իշտէ 3000 ամէլէ գուլլանըլաճաղ  
տըր:— Ֆրանսաղլար մէճիսէ եէնի պիր պահ-  
րիյէ փլանը կէթիրտիլէր, շէօյլէ քի 1943է գա-  
տար 721 պին թօնօ հարպ կէմիլէրի եափըլաճաղ  
տըր:— Փուէնգարէ Ալամանլարըն Ալոստոս  
փրօփականտ իշիւն 43 միլիօն տօլար սարֆ էթ-  
տիլինի սէօյլէմիշ իտի: Շթրէզմէն ճէվապ վէ-  
րիպ պու փարանըն խարիճէ տէյիլ տախիլտէ  
թալիմ ու թէրպիյէ իշիւն սարֆ օլտուղունու  
իլան էյլէտի:

Իթալիատա եէնի Ֆաշիսթ մէճլիսի Մարտ  
24տէ սէչիլէճէք: Հիւքիւմէթ 400 քիմսէլէրին  
խմինի հաղըրլաճաղ վէ էհալի օնլարա ըէյ  
վէրէճէք տիր:— Փափա հաղըթթլէրինին ճիս-  
մանի հիւքիւմէթ թէչսիսի մէսէլէսինի Մուսօ-  
լինի տօղընտան վաթիգան իլէ միւղաքէրէ է-  
տիյօր: Պու վաղըրա Ֆրանսատա վէ պաշգա մէմ-  
լէքէթլէրտէ թէլաշը մուճիպ օլույօր: Փափա  
հաղըթթլէրի եալընըզ քիլիսէ ըիսի տէյիլ, իւ-  
լա եանըմաղ պիր հիւքմտար հալինտէ գապուլ  
օլունաճաղ: Պունտն Գաթօլիք էհալիսի իւղէ-

րինէ նէ թէչսիսի օլաճաղը պիր մէսէլէ տիր:  
Փափա հաղըթթլէրի կէլէն սէնէ պէօյիւք պիր  
մէճիսա ազտ էտէճէք տիր: 1870տէն պէրրու իւք  
սէֆա պէօյլէ պիր մէճլիսա ազա օլունույօր: Օ  
վաղթտա Փափանըն եանըմաղըլը թալիմի գա-  
պուլ օլունմուշ իտի: Պու տէֆա պաշգա մու-  
հիմ թալիմաթլար գապուլ օլունաճաղ:— Ի-  
թալիանլար Թարապուլուս Թարաֆընտա Սէրէ-  
նայիքտէ եէրլի գապիլէլէր իլէ հարպ էյլէտիլէր  
վէ ասըլար 208 էօլիւ պրազըպ գաշտըլար: Ի-  
թալիա օրտուսընտան 10 եէրլի էօլիւ վէ 20 եա-  
րալը վար տըր:— Իթալիատա պէօյիւք պիր թէ-  
չէպիլիւս վար տըր: 5 միլիօն էյըրը արաղի 420  
միլիօն տօլար սէրմայէ իլէ իշէտիլէճէք, եա-  
րմ միլիօն ատէմէ իշ օլաճաղ: Պու եօլ իլէ հէմ  
պաշգա տիյարլարա հիւքէթ էթմիշ իթալիան-  
լար կէրի կէլէճէք, հէմ տէ մէմլէքէթին զախի-  
րէ իշի հալլ օլունաճաղ տըր: Պու փարա 10 սէ-  
նէյէ գատար սարֆ օլունուպ՝ պաղը սըթմալը  
եէրլէր գէրը էտիլէճէք: Հիւքիւմէթ պէօյիւք  
պիր թախսիսաթ, եանի սէնէվի օն պիր պու-  
չուզ միլիօն տօլար վէրիյօր: Արաղի սահպիլէ-  
րի տախի պիր շիրքէթ թէչքիլ էթմիլէլէր վէ պիր  
տէ զըրաաթ պանգասը աշըլաճաղ տըր:

Քլէրէնսֆի գէմանընտա Բուս զըրաաթ նա-  
ղըրը Զէրնօֆ տէյօր քի «Բուսիա պէօյիւք պիր  
պուհրան կէչիրիյօր, հէր հարտէ պէօյիւք պիր  
թէպտիլաթ օլմալը տըր: Պու թէպտիլաթ գա-  
փիթալիզմ Թարաֆընտ օլաճաղ տըր:— Թրօյքի  
սիւրիլին օլտուղու թիւրքիսթանտան չըզըպ խա-  
րիճէ կիթմէյէ իլին ալմըշ տըր: Գարա Տէնիդ  
եօլու իլէ Սթանպուլա վէ օրատան Պէրլինէ կի-  
տէճէք տիր: Սօն խապէրէ կէօրէ Գարա Տէնիդ-  
տէ պինտիյի վախօրտան խապէր եօզ:— Բուս-  
լար 1929 սէնէսինտէ սէնայի էլէքթրիք վէ Փապ  
ըրղալար իշիւն 1000 միլիօն տօլար սարֆ էտէ-  
ճէրլէր:

Սփանիատա պէօյիւք պիր իսեան հարաքէ-  
թի տէվամ էտիյօր: Սէնսիւրտէն կէչիպ կէլէն  
խապէրլէրէ կէօրէ ասքէրի իսեան թա ճէնուպա  
գատար սիրաէթ էթմիշ տիր: Սփանիատա իտա-  
րէ ի էօրֆիյէ իլան օլունմուշ տըր: Պաղը եէր-  
տէ ասքէրլէր արասընտա չարփըլմաղ օլմուշ  
տըր: Փափա վէքիլի Մատրիտ գըալը սէրալը-  
նըն պաղչէսինտէ կէզէր իքէն օնա 4 գուրչուն  
աթըլմըշ տըր, լաքին խապէթ էթմէմիշ տիր:  
Ասքէրլէր մահպուլուտա օլան սապըզ պաշ վէքի-

լի գուրթարմաղա չալըմբըշլար իսէ տէ մուվաֆ ֆազ օլամամբըշլար տըր :

Սապըզ Ալաման իմփէրաթօրը 70ինճի սէ- նէի տէվրիյէսի միւնասիպէթիյէ քէնտի քէն- տինէ երնէ հալմէթ մէսալ իւնվանը վէրէրէք էվվէլքի թալրը թազընմասը Ալամանեանա տա խի ֆէնա թէէսիր էթմիշ տիր : Պու միւնասէ- պէթլէ օն պին թէլկրաֆ գապուլ էթմիշ : Ին- կիլթէրրա գրալը , Հինտէնպուրկ , Լուտէնտօրֆ կիպի գաթլար տախի թէլկրաֆ չէքմիշէր տիր : — Ալամանիատա իւշ պուշուգ միլիօն կէնճ վէ իշէյէն էլլէր էքսիք տիր : Օ սէպէպտէն էհալի- նին իշէմէք միւտտէթի ուղամըշ տըր : — Ալա- մանիա եէնի պիր գրուազէօր եափորըտը քի չիմ տիյէ գատար օլանլարըն էն չափուք վէ էն գուվ վէթլիսի տիր : — Գալսէրին իքինճի օլու Ուիլ- եէմին գարըսր Փրէնսէս Ալէքզանտր պօչանմըշ օլուպ՝ չիմտի Ամէրիգատա րէսսամըղ էտիյօր վէ Ամէրիգա սիթըզընը օլամազ տըր : Ալամա- նիա իլէ Բուսիա արասընտա պիր թիճարէթ ահտնամէսի իմզալանմըշ տըր :

Ուզուն վագըթտան պէրրու միւզաքէրէ է- տիլէն Բուճանիա խթիգրազը փարիզտէ իմզա էտիլմիշ տիր : Ֆրանսա մալիյէ նազըրը վէ Բու- ճանիա խարիճիյէ նազըրը իմզալամըշ տըրլար : Խթիգրազըն ալթըտա պիրի Ամէրիգատուն ա- լընաճազ : Ինկիլիզ սէրմայէտարլարը տախի իշթիրաք էտիյօրլար : Պու վազաա քէօյիւ Փըր- դասը Հիւքիւմէթի իշիւն պէօյիւք պիր մուվաֆ- ֆազիյէթ սալըլըյօր : Պու փարա իլէ Բուճանիա փարասը թէսպիթ էտիլէճէք վէ մալիյէսի իսլահ օլամազ զանն օլունույօր : — Բուճանիանըն չօ- ճուք գրալը վալիտէսի Գօնսթանիթինին հէմլի- րէսի իլէ Իթալիա կիթտի : Պիրատէրի Գրիս- թօֆօր Պուրպօն Փրէնսէպէրինտէն պիրի իլէ էվլէնիյօր :

Սօֆիատա պէօյիւք հազըրըլըզլար կէօրիւ- լիւյօր : Իքի պէօյիւք միւնասէպէթլէ չօգ գիյ- նէթլէր օլամազ տըր : Պիրի Պուկարիսթանըն թիւրք պօյունտուրուղուտան գուրթուրուղու նլն էլլինճի սէնէ ի տէվրիյէսի , օլ պիրի գրալ Պօրիսին էվլէնմէսի տիր : Գրալ Իթալիա փա- տիլաճընըն զըզը ճիօվաննի իլէ էվլէնէճէք տիր : Գըլ 21 եաշընտա վէ Գաթօլիք տիր , եազընտա Սօֆիայա կիտէճէք իմիշ : Փափա հազրէթլէրի պիր Օրթօտօքս գրալ իլէ էվլէնմէսինի միւնաստ-

տէ էտիյօր , չու շարթ իլէ քի Սօֆիատա փա- փանըն պէօյիւք պիր վէթլիլ պուլունաճազ տըր : — Մաքէտօնիա իսթիլալ ճէմիյէթի Սօֆիատա պիր գօնֆէրանս ագա էյլէտի վէ օլատա Մա- քէտօնիանըն իսթիլալը թարաֆտարանը էքսէ- րիյէթլէ գուվվէթ պուլտուլար : Պուկարիսթան տա 600 պին թիւրք վար տըր : Թիւրք հիւքիւ- մէթի թէքլիֆ էտիյօր քի պունլար թիւրքիայա կէլսինէր վէ Թրաքիատաքի Պուլլարլար Պուլ- դարիսթանա կիթսինէր : Պու թէքլիֆէ Սօֆիա հալա ճէվապ վէրմէտի իսէ տէ , թէքմիլ պուլ- զար թիւրքլէրի գարշը կէլիյօրլար : Օրատա իս- թէտիքլէրի կիպի տինլէրինի իճրա էտէրէք րա- հաթ եաշայօրլար : Սըրպ վէ Եունանիսթանտա- քի թիւրքլէր տախի ալնի սուրէթլէ իսթէմէյօր լար : Պալպան թիւրքլէրի Բէմալըն պու տինէ վէ իսլամ ատէթլէրինէ գարշը օլան հիւճմլէ- րինէ մուխալիֆ տիրլէր : Տըշարըտան կէլէն թիւրք մուհաճիլէր չօղու թէլէֆ օլույօր վէ րահաթ էթմէյօրլար :

Աֆղանիսթան իշէրի գարմազարըշ պիր հալտէ տիր : Ամանուլլահ իսլահաթ եափարըմ տէրքէն էհալի ալազա գալգտը : Գէնտիսի իս- թիֆա էթմէյէ մէճպուր օլուպ՝ պիրատէրի ի- նայէթուլլահ եէրինէ կէչտի իտի : Լաքին Պաշա Սազա իսմինտէ պիրի աաքէրին պաշընա կէչիպ փաթիթալթը գապթ էյլէտի : Վէ լաքին Ամա- նուլլահ թարաֆտարը գապուլ էթմէտիլէր վէ օնլար հարպա հազըրլանըյօրլար : Ալնի գէման- տա պու պօշ օլան թախթա Գապուլ վալիսի Ահ- մէտ Ալի Սան տախի հալէսլէնտի , չիմտիլիք Գէր չէյ մուլլապտա տըր : Ամանուլլահ Գան- տահարտէ թահ կիյէճէք իմիշ :

Սթանպօլտա վէ Պրուստտա կիզիլի ճէմի- յէթ մուհաքէմէսի տէվամ էտիյօր : Սթանպօլ- տա հապս էտիլէնլէր ալէյհինէ իսպաթ պուլու- նամամըշ տըր : Պրուստտա 47 քիշի մահպուս տըր : Պու ճէմիյէթ իսլամ տինի մուհաֆըզլարը նամընա իշէյօր իմիշ : Սիվապտա տախի պիր ալամէթ կէօրիւմիւշ վէ պիր գաշ դազէթալար պու խապէրի եապտըզլարը իշիւն մուհաքէմէ ալթընտա տըրլար : Թիւրք հիւքիւմէթի գարարը իլէ պիր չօգ ճամի վէ մէսճիտլէր սաթըլաճազ վէ եէրլէրինէ պինա եափըլաճազ իմիշ : Պիր չօգ ուֆազ կէրէքսիզ մէսճիտլէր վար տըր : — Սթանպօլտա Թաթալլա թարաֆընտա պիր Եանըրն գուհուր էտիլա՝ 600 խանէ եանմըշ տըր :

3000 քիշի աչքդ տա տըրլար : Պու միւնասէպէթլէ ալնի սէօզ թէքարարլանըյօր . սու եօզ , բիւզկէար շէտիտ խոի :— Թիւրքիանըն հէր թարաֆընտան գըթըզ վէ փէրուշանըզ խապէրլէրի կէլիյօր : Գօնիա , Ազ Շէհիբ , Գրահիսար վէ սաիբ թարաֆլարընտա էհալի օթ եէմէք տէրէճէսինտէ տիւրլէր : Վէրկիլէր աղըր , թիճարէթ սայքի տուրմուշ տըր :— Իզմիրտէն կէլէն պիւր էվրօփալը մուխապիր նազլ էտիյօր քի շէհր հալա խարապա տըր , հիչ պիւր եէր եափըմամըշ օլուպ պիւր փրանսըզ գումփանիասը կէօյա եափաճազ խմիշ : Հաֆթատա պիւր անճազ թիւճճար վափօրը օղրայօր իմիշ , եէնի պիւր էլէքթրիք թրամվայը եափըմամըշ տըր :

### ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Պրիւքսէլտէ սաքին Պրն . Մսրեան Սէլանիք տէ Տիկ . Զէչէյանա 500 տրախմի եօլլամըշ վէ Տիկին Փուգարալարա թագսիմ էյլէմիշ տիր :— Պէյրութտա Թրամվայ 16 եաչընտա պիւր Հայ չօճուղընը էգիպ էօլտիւրմիւշ տիր : Պիւր թագըմ էրմէնիլէր թրամվայա թաշլար աթարազ ճամլարը գըրմըշլար , փօլիս կէլիպ 28 քիշի հապս էյլէմիշ տիր :— Պէյրութտան կէլէն պիւր խապէրէ կէօրէ ապլէն Հաճընը Պրն . Գալուստեան գաթլ էտիլմիշ տիր : Գալուստեան Հնչակեան իմիշ վէ կէչէն սէնէ վուզու պուլան Վարդապետեան գաթլինին ինթիզամընը ալմազ իշիւն պու գաթլ իճրա էտիլմիշ տիր տէյու զանն օլուշույօր :— Փիրէտէ Միւնաս իամինտէ պիրի Գօմմիւնիսթ տէյու տէրտէսթ օլունմուշ տըր :— Կորնտոստա պիւր եանղըն զուհուր էտիպ՝ գաղթականլարըն սաքին օլտուղու թախթա էվլէրի եազըպ պիթիրմիշ տիր :— Ասլէն Այնթապը Սարգիս Գապատայըեան Դեկտ . 22 , 1928տէ Սթանպօլտա պէշ սէնէ գատար տէվամ էտէն փէք զահմէթլի պիւր խասթալըզտան սօնրա 33 սինինտէ թէրք ի հայաթ էյլէմիշ տիր : Ճէնաղէ ալայը Ֆէրի Քէօյ մէզարիսթանընտա Վեր . Բասունի վէ Պատ . Տէր Յուվհաննէսեան եէտիլլէ իճրա էտիլմիշ տիր : Միւթէվէֆֆաֆ իշիւն պու խասթալըզ բուհանի պէրէքէթլէրի պատի օլմուշ տըր :

### ԹԱՍՀԻՀ

Բահնիւմանըն Փետրվար 2՝ նուսիսինտէ 39ընճը սահիֆէտէքի շիրին ճընճը սաթըրընտաքի օ աւտմիլէրի քէլիմէլէրի օ տմիլէրի օգու :

### ԱՐԱՆԵԼՅՈՐ

Ան աւ Հասան Պէյլիլի Սամուէլ Գուլումճեանըն էտրէսինի պիրատէրի Նշան պիլմէք իսթէր : էտրէսի՝

Nishan Kouyoumjian, Fotografo

Treinta Y tres, Uruguay

### ԱՅՆԹԱՊ ԺԱՇԱՐԱՆ

Սէքիզ սէնէտէն պէրու խտարէ էթմէքտէ օլտուղում Այնթապ ճաշարանը (107 E. 26th St, New York, N. Y.) Գըպըսա կէօզմէքլիյիմ միւնասէպէթլիյէ սաթմաղա մէճպուրիյէթ հասըլ օլմուշ տըր : Սաթուն ալմազ իսթէյէնիլէր աթիտէքի էտրէսէ միւրաճէաթ էթսինիլէր :

Avedik Nazarian

107 East 26th Street,

New York, N. Y.

### Մ Ի Ի Ն Տ Է Ր Ի Ժ Ա Թ

#### ՊԵՆՏ Ի ՄԱՍՍՈՒՍԼԱՐ

Յարամուսմուքիւնլարըն Կոչումը Փափանըն Ճիւմանի Սէլահիյէթի

#### ԲՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

Բիթապը Մուգատտէսին իլիամլարը Տիմին իհեսար ՏՈՒԱՅԹ ՊՐԵՏԻՎարդամանց Մուհաբէպէսի Միւքալէալար

#### ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

Իլֆ Մահպուսուում ՏՕԳ . ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ Յամիլիա Մէգպահը ՎԵՐ . Մ . Կ . ՓԱՓԱԶԵԱՆ Խումարպաղըզ Մ . Ս . ԲԵՆՃԻԼԵԱՆ

#### ՄԻԻԹԷՆԵՎԼԻ

Նօրվէնիալըլար Արասընտա Ասըլար Պիւր Հայ Զօնուղըն Մուվաֆֆադիյէթի Մալիւմաթ Փարշալարը

#### ՄԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ